

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО АРДИНО

1.1. История на горскостопанското устройство на ДГС Ардино.

Източник: ЛУП/ГСП 2014г. на ДГС Ардино

Горите в района на ТП ДГС “Ардино” от края на XIX век до 1939 година са причислени и стопанисвани от Кърджалийското административно лесничейство.

Със заповед на МЗГ от 1.III.1939 година се обособява “Организация по охрана и стопанисване на горите”, а Ардино става ревирно лесничейство. В него влизат горите на 11 общини - Ардино, Бял Извор, Върбина, Петково, Давидково, Загражден, Русалско, Боровица (Чам дере), Долно Прахово, Безводно, Ленище. Горите, попадащи в общините Върбина, Петково, Загражден и Безводно по-късно са прехвърлени към други лесничейства. Задачата на лесничейството тогава е била планомерно стопанисване на горите и създаване на горски култури за борба с ерозията.

От 1939 година започват първите залесявания под ръководството и контрола на тогавашната служба по горите и лова в Хасково и фактически от тогава започва и историята на ТП ДГС “Ардино”.

До 1952 година горите в района на ТП ДГС “Ардино” не са устройвани. Същата година те са били инвентаризирани, но лесоустройствен проект не е бил изготвен веднага. През 1956 година ВПО “Агролеспроект” въз основа на инвентаризацията от 1952 година, е изработила първият лесоустройствен проект на горско стопанство “Ардино”.

С нарочно постановление на Министерския съвет на тогавашната дирекция “Лесоустройство” е било възложено от месец март 1963 година да започнат теренните проучвания за съставяне на технически проект за борба с ерозията във водосборния басейн на язовир “Кърджали”. През 1970-71 година ИППГСС “Агролеспроект” изработва работен проект за борба с ерозията във водосборния басейн на река Дермен дере, като този проект се явява и като втори лесоустройствен.

Третият лесоустройствен проект е изготвен от ИППГСС “Агролеспроект” през 1980-81 година.

Четвъртият по ред лесоустройствен проект е изготвен от същата фирма през 1993-94 година.

Петият по ред лесоустройствен проект е изготвен от същата фирма през 2003-2004 година. За устройството от 2004 година за цялата площ на лесничейството са използвани топографски карти в М 1:10000, репродукция от такива в М 1:5000. Запасът на дървесните видове, за които няма опитни таблици, е определен по таблиците за най-близкият по характер дървесен вид. Горите и голите горски площи на ТП ДГС “Ардино” при устройството от 2003-2004 година са били разпределени на група гори с дървопроизводителни и средообразуващи функции – 70.4% от общата площ на стопанството и група гори със Защитни и рекреационни функции и защитени територии – 29.6%. Основната насока на стопанисване в групата с дървопроизводителни и средообразуващи функции е била да се организира непрекъснато производство на висококачествена строителна дървесина, а паралелно с това да се поддържат и подобряват социалните функции на гората.

2.1. Историята на ДГС Ардино, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: Архив: ДА – Кърджали - 21

[Фонд № 511 // ГОРСКО СТОПАНСТВО - АРДИНО \(1950- \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

ГОРСКО СТОПАНСТВО АРДИНО (1950-1991)

ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО АРДИНО (1991-1994; 1999-2008)

ГОРСКО СТОПАНСТВО АРДИНО (1994-1999)

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО АРДИНО (2008-2011)

Териториално поделение "Държавно горско стопанство" - Ардино към
"Южноцентрално държавно предприятие" - Смолян (2011 -) –

Горското стопанство гр. Ардино-Кърджалийски окръг е създадено през 1950 г. с Министерско постановление публикувано в Държавен вестник, от която година започва да действа и издава документи. То е създадено през годините на социалистическия строй-9 септември 1944 г. През този период не са ставали събития-пожари и наводнения.

Целите и задачите на горското стопанство са били: стопанисване на съществуващите и създаване на нови гори по изкуствен път, снабдяване на населението с дърва за огрев и строителни материали, опазване на полезния дивеч и рибата от унищожаване, запазване на горите от пороища и ерозия.

Горското стопанство се е ръководило от Районната дирекция на горите -гр. Кърджали. То е имало писмени връзки с много учреждения, предприятия и организации в града и окръга.

При горското стопанство са създадени следните служби: Залесяване, Планова, Счетоводна и Деловодна, които са се занимавали с залесяване на гори, планиране на работата при стопанството, осчетоводяване на парични документи и плащане на заплати и надници, водене на кореспонденция, назначаване и уволняване на служители и работници. Директор на Горското стопанство първоначално е бил инженер Господин Бонев. След него тази длъжност е заета от инженер Въчо Панев Добриков - назначени от Министерството на горите, откъдето са били назначени и Главните счетоводители, а останалия персонал от ръководството на стопанството.

Създадените служби действат до сега. Горското стопанство не е било закривано.

Стопанството се намира в Югозападната част на Кърджалийски окръг. На север и изток граничи с Горско стопанство-Кърджали, на юг с Горските стопанства Момчилград и Златоград, на запад с Горско стопанство-Славейно. Територията му обхваща земи в землищата на съветите Ардино, Мишево, Ленище, Млечино, Чам дере, Бял извор и Жълтуша. Обособени са два Горско-технически участъка-I участък "Чам дере" на север, II участък "Ардино", обхващащ южната част.

Площта на стопанството към 31 дек. 1977 г. възлиза на 25890 хектара, в това число 20934 хектара залесена горска площ, 733 хектара-горска площ, подлежащи на залесяване, 84 хектара горски пасища и 4139 хектара не дърво производствена горска площ. Площта на иглолистните култури възлиза на 14779 хектара. На реконструкция

подлежат 2918 хектара. Площта на широколистните насаждения е добро и възлиза на 438 хектара.

В района на стопанството има чисти насаждения от зимен дъб, смесени широколистни насаждения, букови гори и чисти насаждения от келяв габър.

В резултат на изведените до 1977 г. залесявания на голи и ерозирани площи, реконструкции на малоценни и ниско продуктивни гори, попълване на култури, опазване на горите от сеч и от паша в Горско стопанство - Ардино, са настъпили коренни изменения в горския фонд. От силно обезлесен район, прорязан от долове и ровини, подложени на разрушителното действие на ерозията, този край е превърнат в горски район.

Най-големите в историята на стопанството залесявания са изведени през 1960 г. 9259 декара и през 1962 г. 16450 декара.

През 1962 г. са създадени и първите култури с екзотични видове от дугласка лиственица. По късно съставът се разнообразява, като в практиката се използват и смърча и веймутовия бор. Първата по рода си култура на територията на стопанството е създадена в отдел 3814 от лиственица.

Отделните сечи са били водени в издънкови насаждения за превръщане във високостеблени и много малко в иглолистните.

Характерното е, че отделните сечи добиват в последно време все по-голям размер, което произтича от необходимостта за отглеждане на създадените култури и докато през периода 1944-1955 г. средно годишно са отглеждани по около 500 декара, то през 1977 г. са отглеждани 14 000 декара.

Ново в стопанството е началото на извеждането на главни сечи с естествено възобновяване, каквито са заложени върху площ от 572 декара в буковия стопански клас за преместване и в превръщателния клас при последната лесоустройствена ревизия през 1971 г.

От 1971 г. Горско стопанство - Ардино е възложен и първият промишлен дърводобивен план с обем 120 000 лева. До същата година дърводобивната дейност се отчиташе към Горско стопанство-Момчилград.

В към онзи момент стопанството разполага с три разсадника-разсадник Ардино с площ 5, 1 хектара с технически ръководител Гълъб Симеонов, разсадник в село Млечино-площ 2, 6 хектара с технически ръководител Шефки Шевкедов и разсадник в село Чам дере с площ 3, 1 хектара с ръководител Сали Юсуфов.

В разсадниците в гр. Ардино в село Чам дере се произвеждат бор, черен бор, бреза, смърч, явор, джанка. В разсадника в село Млечино се произвеждат предимно екзотични видове бреза.

По отношение на механизацията на разсадниците- механизирани са основни операции: почво подготовката, посев, подливане, торене, отчасти ваденето на фиданките.

Основна трудност за стопанството както в миналото така и тогава е слабо развитата пътна мрежа. До 1969 г. на територията на стопанството горски пътища не са строени. С началото на промишления дърводобив възниква необходимостта от транспортни артерии и се започва строителството им. От начало пътищата се строят ръчно, по-късно с наети механизирани средства, а от 1971 г. със собствен трактор Т-100.

Най-важните пътни артерии са построени от инженер Добриков и техник-лесовъдите Мустафа Алиев и Георги Мардов.

Местността "Белите брези" е една от забележителностите на Ардинското стопанство, известна в цяла България. Намира се на 1000 метра надморска височина и обхваща северозападното, северното и североизточното подножие на връх Даладжа. Красивите брезови насаждения са върху площ от 2340 декара, отлични условия за отдих и туризъм.

Редица паметници и свързаните с тях легенди, говорят за богатото историческо минало на този край.

В дясно от пътя за село Гърбище се намира острия връх Калето. Преди векове тук е имало Тракийска крепост, която все още не е проучена.

Друга забележителност са местността "Орловите скали", където е имало древно тракийско светилище. В недостъпните скали от човешка ръка са издълбани стотици некрополи с трапецовидна форма. Според някои учени тези творения на човека датират от първото хилядолетие преди Новата ера и са дело на одрисите.

Дяволският мост е уникален паметник на творческото въображение и майсторството на нашите предшественици. Все още се спори дали той е създаден през Възраждането или Средновековието. Мостът е дълъг 56 метра, широк 3, 50 метра, а централният му свод 11, 2 метра. Внушителните му размери и красивият изглед предизвикват възхищение във всеки, който го види. От тук е минавал път от Беломорието, Маказа, Алада и Даладжа през Тополовския проход за Асеновград и Пловдив.

Друго богатство на този район е дивеча. В момента на територията на Стопанството са обособени 7 дребно дивечови и 1 едродивечово стопанство. Според последната ловна таксация дребно дивечовите ловни стопанства са били обитавани от 10 000 броя полезен дивеч. Рибните запаси на територията на стопанството са малко. Срещат се главно мряната, кефалът и рядко пъстървата.

Усилията на ревностните служители в системата на горското стопанство не са останали незабелязани. Общественото призвание на работниците и служителите на стопанството най-ярко проличава от правителствените награди дадени им за постигнати резултати в трудовата дейност.

Гордост за стопанството са Благой Христов-носител на два златни и три сребърни Ордена на труда, носителите на "Народни ордени на труда" - Шевки Шефкедов и Иван Аръмбойков, удостоените с "Народен орден на труда"-сребърен Колю Тенев-посмъртно, инженер Върчо Добриков, Петър Захариев и Сали Юсуфов,

носител на "Народен орден на труда"-бронзов-Хасан Тахиров и носителят на "Медал за трудово отличие"-Халиблям Кадиров.

От 14 декември 1966 г. за Директор е назначен инженер Вълчо Панев Добриков. По негово време се построява кантона в разсадника в Чам дере и се довърши строежа на кантона в "Белите брези". По негово време се развива и основната горско-пътна мрежа на стопанството. В момента инж. Добриков е Директор на Горско стопанство-Хасково.

От 28 август 1974 г. до 7 октомври 1977 г., Директор на Стопанството е инженер Никола Стефанов Томов-дългогодишен служител в системата, с голям практически опит. В момента е пенсионер и живее в гр. Пловдив.

Предмет на тази справка са горите на Горско стопанство-Ардино и тяхното развитие от последната експертиза 1974 г. до 1985 г.

Площта на стопанството към 1 януари 1984 г. е 20959 хектара, като процентът на лесистост е 50, 7. Територията му обхваща три селищни системи-Ардино, Млечино и Бял извор. Площта на стопанството е намаляла с общо 6000 хектара. Настъпилите изменения на площта на стопанството се дължат на следните причини:

а) във връзка с новото административно деление на страната по селищни системи, като от Горско стопанство-Ардино, преминават към Горските стопанства "Момчилград"-Мишевско; Горско стопанство-Кърджали-Ненково и Горско стопанство-Златоград-част от отделите до Латинка.

б) с различни нормативни документи са изключени или включени земи от Горско стопанство-Ардино

По своето предназначение по голяма част от горите на стопанството (заедно с горските пасища 1345 хектара) са отнесени към горите със стопанско предназначение - 15786, 3 хектара или 75, 3 процента от общата горска площ. Горите със специално предназначение са 5173, 2 хектара и представляват 24, 7: от площта на стопанството. Като последните са включени защитни гори-семенни бази от бреза и от черен бор не лесо пригодни площи-1037 хектара и зелени Алада и "Бели брези"-421, 3 хектара. От общата площ изкуствено създадени култури са над 13 000 хектара.

Основните стопански дейности са: почво подготовка, залесяване, леко-техникоукрепителни съоръжения, отглеждане на култури, осветления, прочистка и отглеждане на дърво стоя. Трябва да се отбележи, че вследствие на масовите залесявания преди 1974 г. Площите за залесяване са силно намалени. Като при план 7000 декара за залесяване, през 1985 г. тази цифра е снижена на 1800 декара. Сега основното внимание на стопанството е насочено към отглеждане и подобряване на състоянието на създадените култури.

Поради намаляване обема на залесяването са закрити разсадниците в "Боровица" и "Млечино". В момента стопанството разполага с един разсадник в Ардино с площ от 57 декара, достатъчно за плана по залесяването. В разсадника се произвеждат над 2 милиона фиданки от бял бор, черен бор бреза, бук, явор, липа, горско плодни.

След 1974 г. са механизирани следните операции-направата на лехи с лехообразувател, изваждането на фиданки със скоба и дъждуването.

Дърводобивната производствена дейност от година на година увеличава своя обем.

Обемът от 110000 лева през 1974 г., нараства през 1985 г. на 330 000 лева, като се добиват дребни асортименти-иглолистна целулоза, ритловици, саръци и широколистни-греди, обла бук, плочи, занаятчийски и дърва. Възможностите на стопанството са по-големи, но липсата на пътна мрежа и традиция в тази област пречат за увеличението на плана.

Като странична дейност стопанството развива-добив на дърва и строителни материали за местното население, добив на шипка, брезови листа, сено и дивечово месо. Тук възможностите са много по-големи.

Другото богатство на стопанството е дивеча. За изхранване на дивеча ежегодно се правят над 15 хранилки. Има подобрения на хранителната база, особено за дивата свиня и заека, се дължи на силно зазелавелите насаждения и лесовъдските мероприятия. Много слабо се срещат къклици и яребици. Причините са комплексни-изкуствените залесявания, намаляване на хранителната база (населението не сее вече ръж и ечемик, химичната борба, прилагана от АПК). Под закрила на закона са кекликът и сърната, като последната бързо увеличава запасите си и се среща почти в целия район на стопанството. По отношение на рибните запаси с увеличаването на Горското стопанство има мощни възможности.

В момента на територията на стопанството се среща главно мряната, кефала и шарана. Пъстървата много рядко се среща в река Малка Арда. От 1974 г. са построени следните сгради и пътища-Административна сграда с 22 стаи и зала, жилищен блок с 4 апартамента, реконструкция и разширения на горския кантон "Бели брези", кантона в Ленище, реконструкция и модернизация на разсадника в гр. Ардино, гаражи и складови помещения. Годишно са построени над 18 километра пътна мрежа. Основните масиви са обхванати с горски пътища. Стопанството разполага с два джипа ГАЗ-69, два универсала, 1 трактор Т-100М, кран "Шипка", 3 товарни коли ГАЗ-53А и 20 резачки "Дружа" и "Хускварна".

Санитарното състояние на горите е добро. Успешно се справяме с боровата преоционка. Напоследък се наблюдава съхнене на дъба от трахеомикоза и съхнене на бора в лоши места, има единични нападения от корояди.

Правителствени награди: след 1974 г. са наградени, Иван Щерев с. Млечино; Рамадан Арсов с. Русалско; Георги Мардов, началник на Горско-технически участък "Боровица" и инженер Леонид Боянов-Директор на Стопанството.

Важно събитие в историята на стопанството ще остане честването на "Седмицата на гората" в национален мащаб през 1983 г. в местността "Белите брези".

От 7 октомври 1977 г. за Директор на Стопанството е назначен инженер Александър Годоров от гр. София. По негово време се извършва подновяването на остарялата база (сгради, машини, кантони, пътища).

От месец април 1981 г. за Директор на Горско стопанство е назначен инженер Леонид Боянов.

Горско стопанство Ардино продължава своята дейност и след 1985 г.. През експертния период няма промяна в основните стопански дейности на предприятието.

Със заповед № 82 от 10 апр. 1991 г. на Комитета по горите - София, Горско стопанство Ардино се преобразува в Държавно лесничейство с предмет на дейност: горско стопанство, ловно и риболовно стопанство, странична и селско стопанска дейност, лесоползване, проектиране, строителство, търговия, внос, износ, туризъм и услуги.

Характерно за дейността на стопанството през този период са промените които настъпват в дейността му след 1989 г. С демократизирането на обществото са положени усилия за привеждане цялостната стопанско-административна дейност на стопанството в съответствие с новата политика на горското ведомство - стопанисването на горите съобразно природните възможности и новите екологични и икономически условия в страната. Даде се приоритет на сечите с предварително естествено възобновяване с толериране на местните видове. подобрение бележи лесосечния фонд, като годишния план изцяло се изпълнява от огледни сечи. По залесяването което се извършва в съответствие с лесоустройствените проекти на стопанството започна да се обръща особено внимание на местните видове бук, бреза, горско плодни, медоносни и други.

Постави се началото на нова тарифна система с прието ПМС № 137 - горското ведомство като цяло да се само финансира. Държавното лесничейство Ардино не прибягна до съкращаване на работници.

От 1985 г. до м. август 1989 г. директор на стопанството е бил инж. Леонид Боянов Чаушев, а след неговото напускане длъжността се изпълнява от инж. Веселин Боянов Райчев. През целия посочен период главен счетоводител е била Маргарита Миткова Митрушева.

Горско стопанство гр. Ардино продължава своята дейност и след 1993 година

През експертния период е настъпила промяна в наименованието на стопанството. Със Заповед № 313 от 21. 10. 1994 г. на Комитета по горите при Министерския съвет Държавно лесничейство гр. Ардино се преобразува в Горско стопанство гр. Ардино, като се запазва предмета на дейността му: горскостопанска, природозащитна, ловна и рибностопанска, дърводобивна, странична и селскостопанска, проектиране и строителство в горския фонд, търговия, внос, износ, туризъм, услуги и други дейности, незабранени със закон. Запазва се и предишната му структура на управление.

Горско стопанство Ардино през този период ежегодно отчита изпълнение на производствените задачи и е на печалба с добри икономически резултати от цялостната си дейност. Залесени са 856 дка нови горски насаждения. Озеленени са 1538 дка нови площи и са построени 56 км. пътища до горските обекти. Стопанството ежегодно осигурявало сезонна работа на около 150 души от община - Ардино.

От 1994 до 1998 година директор на стопанството е бил инж. Веселин Боянов Райчев, зам. директор - Мюмюн Митхадов Мустантиков и гл. счетоводител - Маргарита Миткова Митрушева.

Горско стопанство Ардино е било на пряко подчинение на Регионално управление на горите - Кърджали и Национално управление на горите - София.

Лесничейство в Ардино е имало още от преди 1944 г. и то е провеждало държавната политика в областта на горското стопанство. Като учреждение на бюджетна сметка в Ардино възниква Държавно горско стопанство на базата на Постановление на Министерския съвет, публикувано в Държавен вестник бр. 76 от октомври 1951 г.

На практика започва да функционира от началото през 1950 г. със задачи: стопанисване на съществуващите и създаване на нови гори, снабдяване на населението с дърва за огрев и строителни материали, спазване на горите, ползния дивеч и рибата, унищожаване на вредния дивеч, спазване на горите от пороища и ерозия.

Държавните горски стопанства са ръководени непосредствено от Окръжното управление на горите. Съгласно административното деление Окръжното управление до 1958 г. е в Хасково, а от 1959 г. в Кърджали. Първоначално държавните горски стопанства са във ведомството на Управление "Горско стопанство" към Министерския съвет, а в последствие - към Министерство на горите.

За пряко ръководство на горските стопанства в този период на общогодишни събрания, (явяващи се висш ръководен орган в тях) са избирани стопански комитети: Директор, двама зам. директори и началници на технически участъци. През периода на територията на горско стопанство Ардино са съществували технически участъци Ардино и Чам дере.

ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО ЖЕНДА – гр.Кърджали

Съгласно заповед № РД 49-180 от 14.05.2015 г. на МЗХ, двете стопанства - ДГС "Кърджали" и ДЛС "Женда" се обединяват под името ДЛС "Женда".

ДЛС „Женда“ е правоприменик на Кърджалийското административно лесничейство, образувано със Заповед № №1493 от 29 октомври 1913 г. от Министерство на земеделието и държавните имоти.

1.1.История на горскостопанското устройство на ДЛС ЖЕНДА.

Източник: ЛУП/ГСП 2012г. на ДЛС ЖЕНДА

Първоначално горските територии, попадащи сега в района на Държавно ловно стопанство "Женда", са стопанисвани от Кърджалийското административно лесничейство, а опорените терени към Секцията по укрепване на пороите и залесяване град Кърджали. През 1948 година административното лесничейство е закрито и всички горски територии се стопанисват от Секцията по укрепване на пороите и залесяване, като стопанисването се е извършвало по годишни планове.

За първи път всички гори и горски площи са определени, измерени и устроени през 1952 година, и стопанисването им започва да се извършва съгласно лесоустройствените данни. Лесоустройственият проект обаче е съставен едва през 1956 година, след като са заделени и отделно устроени земите от горския фонд, обхванати от технически проект за борба с ерозията във водосбора на язовир “Кърджали” - 1956 година. Сроковете за изпълнението на техническия проект е бил до 1966 година. Съгласно лесоустройствения проект от 1956 година територията стопанисвана от ТП ДЛС “Женда” е била причислена към ГСУ “Комунига”. За картна основа са използвани карти в мащаб 1:10000, репродукция от топографски карти в мащаб 1:25000.

През 1971 година е извършено повторно устройство на всички гори и горски площи (включително и на тези обхванати от техническите проекти за борба с ерозията), при което е извършена единна поредна номерация на отделите. За картна основа, за по-голямата част от площта на стопанството са използвани топографски карти в мащаб 1:10000 репродукция от топографски карти в мащаб 1:5000, а за района на с.Безводно репродукция от карти в мащаб 1:25000, допълнени с аерофотоснимки.

Следващото устройство е извършено през 1983 година. Използвана е същата картна основа, както през 1971 година. Горските територии са били устроени към ГСУ “Комунига”, като дървостойките са причислени към Иглолистен стопански клас, Превръщателен стопански клас и Стопански клас за реконструкция.

При устройството през 1992/1993 година от територията на ДГС “Кърджали” се обособява Държавна дивечовъдна база “Женда”, като включва отдели от 74 до 145; 239; 240; от 741 до 747 и XVII горско пасище с обща площ 5264.4 ха. На територията на базата е обособен един Горско-стопански участък с три охранителни участъка. През 1997 година площта на базата се увеличава, като се приемат нови отдели от ДГС “Кърджали” и охранителните участъци се увеличават с два. Част от документите се загубват поради честата смяна на седалището на базата. Със заповед № 38/25.01.2001 година към ДДС “Женда” се прехвърлят допълнително от ДГС “Кърджали” следните отдели и подотдели: 61 част; 62 част; 63 част, 64 част; от 147- 212; от 639 – 649; 685; 686 част; 687 част; 688 - 692; 693 част; от 748 до 782; 903; 904; 912; 917 част; 920 част; 1003; 1011 част; 1155; 1156; от 1181-1186.

При последвалото устройство през 2002/2003 година площта на ДДС “Женда” е била 12895.8 ха от която 9038.8 ха залесена, 120.4 ха незалесена дървопроизводителна и 3736.6ха недървопроизводителна площ. Тя е била разпределена в два горско-стопански участъка и седем охранителни участъка. В ловно-стопански план площта е разделена на три ловни района – ЛР “Женда”, ЛР “Ненково” и ЛР “Болярци”, като последният териториално е отделен от другите два.

За картна основа са използвани топографски карти в мащаб 1:10 000, както и Картите на възстановената собственост на част от общините Баните, Черноочене и Кърджали. Старата номерация на отделите е запазена - XVII горско пасище е обособено като отдел 146, а останалите горски пасища и горите върху земеделски земи са причислени към съседни отдели. Приложен е комбиниран лесоустройствен метод, като запасът на насажденията и културите е определен по възприетите в “Агролеспроект” ЕООД опитни таблици, съгласно лесоустройствената инструкция от 1993 година Общият запас със клони е бил 1068180 куб.м. Дървостойките със стопански функции с обща площ 6603.4 ха са били причислени към следните стопански класове: Бялборови култури, Черборови култури, Смесен иглолистношироколистен, Буков средно и нискобонитетен за превръщане, Зимендъбов средно и нискобонитетен за превръщане и стопански клас за реконструкция. В горите със Специални и защитни функции с площ 6292.4 ха са били обособени условни стопански класове със същите

имена и критерии както в горите със стопански функции. Заложени са две постоянни пробни площи. Проектът е влязъл в сила през 2003 година след утвърждаването му от националното управление на горите. През 2010 година със заповед № 1120/15.10.2010 година площта на ТП ДЛС “Женда” се увеличава с 8531.1 ха, с която територията стопанисвана от ТП ДЛС “Женда” обхваща почти изцяло територията на община Черноочене и част от територията на община Кърджали.

1.2. История на горскостопанското устройство на ДГС Кърджали.

Източник: ЛУП/ГСП 2016г. на ДГС Кърджали

Първоначално горските територии, попадащи в района на ТП ДГС “Кърджали” са стопанисвани от Кърджалийското административно лесничейство, а опорените терени към Секцията по укрепване на пороите и залесяване град Кърджали. През 1948 година административното лесничейство е закрито и всички горски територии се стопанисват от Секцията по укрепване на пороите и залесяване, като стопанисването се е извършвало по годишни планове.

За първи път всички гори и горски площи са определени, измерени и устроени през 1952 година, и стопанисването им започва да се извършва съгласно лесоустройствените данни. Лесоустройственият проект обаче е съставен едва през 1956 година, след като са заделени и отделно устроени земите от горския фонд, обхванати от технически проект за борба с ерозията във водосборите на язовирите “Студен кладенец” – 1955 година и “Кърджали” - 1956 година. Сроковете за изпълнението на техническия проект били 1960 година за язовир “Студен кладенец” и до 1966 година за язовир “Кърджали”. Съгласно лесоустройствения проект от 1956 година територията на стопанството е била разделена на два участъка - ГСУ “Комунига” и ГСУ “Кърджали”. За картна основа са използвани карти в мащаб 1:10000, репродукция от топографски карти в мащаб 1:25000.

През 1971 година е извършено повторно устройство на всички гори и горски площи (включително и на тези обхванати от техническите проекти за борба с ерозията), при което е извършена единна поредна номерация на отделите. Обособени са три технически участъка “Комунига”, “Кърджали” и “Перперек” За картна основа, за по-голямата част от площта на стопанството са използвани топографски карти в мащаб 1:10000 репродукция от топографски карти в мащаб 1:5000, а за района на с.Безводно репродукция от карти в мащаб 1:25000, допълнени с аерофотоснимки.

Следващото устройство е извършено през 1983 година. Използвана е същата картна основа, както през 1971 година. При него броят и имената на участъците се запазва, като границите им са приведени към границите на обособените тогава селищни системи Черноочене, Кърджали и Перперек.

Четвъртото по ред устройство се извършва през 1995/1996 година. За картна основа, за по-голямата част от площта на стопанството са използвани топографски карти в мащаб 1:10000 репродукция от топографски карти в мащаб 1:5000. Използвани са също и аерофотоснимки. През изминалия ревизионен период от територията на ДГС “Кърджали” се обособява Държавна дивечовъдна база “Женда”, с обща площ 5264.4 ха. През 1997 година площта на базата се увеличава, като се приемат нови отдели от ДГС “Кърджали”. Със заповед № 38/25.01.2001 година към ДДС “Женда” се прехвърлят допълнително площи от ДГС “Кърджали”.

При последвалото устройство през 2005/2006 година площта на ДГС “Кърджали” е била 36262.7 ха от която 29852.0 ха залесена, 663.8 ха незалесена дървопроизводителна и 5746.9 ха недървопроизводителна площ. Тя е била разпределена в три горско-стопански участъка ГСУ “Комунига, ГСУ “Кърджали” и ГСУ “Перперек”.

За картна основа са използвани топографски карти в мащаб 1:10 000, както и Картите на възстановената собственост на част от общините Черноочене и Кърджали. Старата номерация на отделите е запазена, като горските пасища са обособени като отдели с номера над 1000, а останалите гори върху земеделски земи са причислени към съседни отдели. Приложен е комбинирания лесоустройствен метод, като запасът на насажденията и културите е определен по възприетите в "Агролеспроект" ЕООД опитни таблици съгласно лесоустройствената инструкция от 1993 година. Общият запас със клонови е бил 4681230 куб.м. Дървостойките със стопански функции са с площ 19825.2 ха, а горите със Специални и защитни функции са с площ 10026.8 ха. Проектът е влязъл в сила през 2006 година след утвърждаването му от националното управление на горите.

През 2010 година със заповед №1120/15.10.2010 година към ДЛС "Женда" се придават отдели от ДГС "Кърджали" с обща площ 8531.1 ха.

Съгласно заповед № РД 49-180 от 14.05.2015 г. на МЗХ, двете стопанства - ДГС "Кърджали" и ДЛС "Женда" се обединяват под името ДЛС "Женда".

2.1. Историята на ДЛС ЖЕНДА, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали – 21; Фонд № 1184 // ДЪРЖАВНА ДИВЕЧОВЪДНА СТАНЦИЯ " ЖЕНДА" КЪРДЖАЛИ \(1985-\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО "СОКОЛИТЕ" КЪРДЖАЛИ (1985-1991)

ДЪРЖАВНА ДИВЕЧОВЪДНА БАЗА "ЖЕНДА" КЪРДЖАЛИ (1991-1996)

ГОРСКО СТОПАНСТВО "ЖЕНДА" КЪРДЖАЛИ (1996-2001)

ДЪРЖАВНА ДИВЕЧОВЪДНА СТАНЦИЯ " ЖЕНДА" КЪРДЖАЛИ (2001- 2015)

ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО ЖЕНДА (2015-)

Държавна дивечовъдна станция "Женда" град Кърджали е наследник на Държавно ловно стопанство "Соколите" град Кърджали, създадено със Заповед № 927 от 26 юни 1984 година на МГПП София. Създадено за да интензифицира ловно стопанската дейност, да обогатява ловната фауна в Югоизточните Родопи и чрез ползването на дивеча да увеличава приходите от горите.

Дейността на стопанството започва от 01. 01. 1985 година, като основната дейност на стопанството бе в следните насоки: Създаване на елитна популация от Европейски муфлони, аклиматизация на елен "лопатар", възстановяване на тракийския кеклик в района на източните Родопи.

За директор на стопанството е назначен Георги Атанасов Шереметев и главен счетоводител - Руска Донева.

Със Заповед № 137/14. 06. 1991 година на МС - Комитет на горите и Решение № 1957/21. 06. 1991 година на Кърджалийски Окръжен съд Държавно ловно стопанство "Соколите" град Кърджали се преобразува в Държавна дивечовъдна база "Женда" със седалище - град Кърджали с предмет на дейност: възпроизводство и разселване на дивеч и риба, горскостопанска и странична дейност, лесоползване, търговия, внос -

износ, туризъм и услуги с установен фонд 250 х. лв. с временно управляващ директор Георги Атанасов Шереметев.

Със Заповед № 313/21. 10. 1994 година на Комитета по горите и Решение № 1084/15. 10. 1996 година на Кърджалийския Окръжен съд Държавна дивечовъдна база "Женда" град Кърджали се преобразува в Горско стопанство "Женда" град Кърджали.

Предметът на дейност е: горско стопанска, природозащитна, ловно и рибностопанска/възпроизводство, разселване и ползване на дивеча и рибата/дърводобивна, странична и селскостопанска, проектиране и строителство в горския фонд, търговия, внос, износ, туризъм, услуги и други дейности незабранени със закон. Основен капитал - 982 х. лв.

Горското стопанство се управлява и представлява в онзи период от инж. Георги Атанасов Шереметев.

Съгласно заповед № РД 49-180 от 14.05.2015 г. на МЗХ, двете стопанства - ДГС "Кърджали" и ДЛС "Женда" се обединяват под името ДЛС "Женда".

2.2. Историята на ДГС Кърджали, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали – 21;](#)

[Фонд № 100К // ГОРСКО СТОПАНСТВО - КЪРДЖАЛИ \(1913-1944\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

От архивните документи се установи, че от 1937 година са съществували две организации: Административно лесничейство, което е действало на територията на бившата Кърджалийска околия и Секция укрепване и залесяване на пороите, която е имала за задача да укрепя и залеси всички опороени земи, или както тогава са се наричали "охранителни" и "строго охранителни периметри", върху териториите на бившите Кърджалийска, Ардинска и Момчилградска околии. По късно през 1939 година Секция по укрепване и залесяване на пороите остава да работи само в района на бившата Кърджалийска околия. Така двете организации просъществуват до края на 1951 година.

През месец октомври 1951 година Министерския съвет с Указ, публикуван в "Известие" брой 76 от същата година, разделя дейността на горското стопанство като образува две организации. Управление на горите към Министерски съвет, което поема стопанисването и охраната на горите, а така също и укрепването и залесяването на пороите; и предприятието "Дърводобив и транспорт" към Министерството на тежката промишленост, което се занимава само с дърводобив. По този начин се ликвидира "Секция укрепване пороите и залесяване" и върху територията на бившата Кърджалийска околия остава да работи само горското стопанство.

След реорганизацията за административното делене на страната се реорганизира и горското стопанство. Извърши се обединение на Управление на горите към Министерския съвет с предприятието "Дърводобив и транспорт" към Министерството на тежката промишленост, в Главно управление на горите към Министерския съвет. В Кърджали се създаде окръжно управление на горите, което ръководи работата по стопанисването, залесяването, укрепването и дърводобива върху територията на целия

окръг. Горското стопанство в Кърджали остана да действа върху територията на бившата Кърджалийска околия, което пое освен досегашните си функции и дърводобива.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали - 21](#)

[Фонд № 87 // ГОРСКО СТОПАНСТВО-КЪРДЖАЛИ \(1944- 2015\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

АДМИНИСТРАТИВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО-КЪРДЖАЛИ (1944-1951)

ГОРСКО СТОПАНСТВО-КЪРДЖАЛИ (1951-1991)

ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО КЪРДЖАЛИ (1991-1994)

ГОРСКО СТОПАНСТВО КЪРДЖАЛИ (1994-1999)

ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО КЪРДЖАЛИ (1999- 2008)

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО КЪРДЖАЛИ (2008-2011)

Териториално поделение "Държавно горско стопанство" - Кърджали към
"Южноцентрално държавно предприятие" - Смолян (2011 - 2015) –

От архивните документи се установява, че от 1937 година са съществували две организации: Административно лесничейство, което е действало върху територията на бившата Кърджалийска околия и секция Укрепяване и залесяване пороите, която е имала за задача да укрепя и залеси всички опороени земи, ли както тогава са се наричали "охранителни" и "строго охранителни периметри" върху територията на бившите Кърджалийска, Ардинска и Момчилградска околии. По късно през 1939 година секция по укрепяване и залесяване пороите остава да работи само в района на бившата Кърджалийска околия. Така двете организации просъществуват до края на 1951 година.

През месец октомври 1951 година Министерския съвет с указ, публикуван в "Известие" бр. 76 същата година, разделя дейността на горското стопанство като образува две организации. Управление на горите към Министерския съвет, което поема стопанисването и охраната на горите, а така също и укрепяването и залесяването на пороите и предприятие "Дърводобив и транспорт" към Министерството на тежката промишленост, което се занимава само с дърводобив. По този начин се ликвидира секция укрепяване и залесяване и върху територията на бившата Кърджалийска околия остава да работи само горското стопанство. След реорганизацията на административното деление на страната, се реорганизира и горското стопанство. Извърши се обединение на управление на горите с предприятие "Дърводобив и транспорт" в Главно управление на горите към Министерския съвет. В Кърджали се създаде Окръжно управление на горите, което ръководи работата по стопанисването, залесяването, укрепяването и дърводобива върху територията на целия окръг. Горско стопанство в Кърджали остана да действа върху територията на бившата Кърджалийска околия, като пое освен досегашните си функции и дърводобива.

Целите и задачите на горското стопанство са били: стопанисване и охрана на горите, дивеча и рибата. То се е ръководело от Министерството на горите и горската

промишленост - София. Горското стопанство е поддържало писмени и други връзки с всички учреждения, предприятия и организации. Горското стопанство не е ръководело други учреждения, организации и лица.

При същото стопанство са създадени следните служби: счетоводна, техническа, планова и деловодна. Същите се занимавали с осчетоводяване на всички парични документи, технически въпроси, планиране на работата в стопанството, назначаване, уволняване и класиране на служителите, заплащане на заплатите и водене на входяща и изходяща кореспонденция. Счетоводната служба - главен счетоводител до 1950 година е бил Петър Йозев Паригвоздев, а след 1950 година до днес е Атанас Георгиев, техническата служба е ръководил Васил Акбашев, плановата се е ръководила от Недка Христова, а деловодната от Николина Ангелова.

Начело на горското стопанство е стоял директор - Тома Лазаров до 1960 година, а след това е назначен от Министерството на горите и горската промишленост Дико Стойков Диков от Кърджали.

Различните служби са действали през цялото време. Закрити служби няма.

Горското стопанство не е закривано и местено на друго място

Горско стопанство - Кърджали се основава през 1951 г.

За първи път всички гори и горски площи са определени, измерени и устроени през 1951 г. и стопанисването им започва да се извършва съгласно лесоустройствените данни.

Лесоустройствения проект обаче е съставен едва през 1956 г., след като са заделени и отделно устроени земите от горския фонд, обхванати от техническите проекти за борба с ерозията във водосборните басейни на язовирите "Студен кладенец" - 1955 г. и "Кърджали" - 1956 г. Сроковете за изпълнение на техническите проекти са били до 1960 г. за яз. "Студен кладенец" и до 1966 г. за яз. "Кърджали".

Съгласно лесоустройствения проект от 1956 г. са били обособени два технически участъка - "Комунига" и "Кърджали".

През 1971 г. е извършено повторно устройство на всички гори и горски площи (включително и на тези обхванати от техническите проекти за борба с ерозията), при което е извършена единна поредна номерация на отделите. Обособени са три технически участъка - "Комунига", "Кърджали" и "Перперек".

Следващото устройство е извършено през 1983 г.

През 1991 г. с Заповед № 82 от 10. 04. 1991 г. на Комитета по горите - София, Горско стопанство се преобразува в "Държавно лесничейство".

През 1994 г. със Заповед №313 от 27. 10. 1994 г. на Министерския съвет на Република България, Комитета по горите преобразува Държавните лесничейства в Горски стопанства. Те са юридически лица, които организират и осъществяват възпроизводството, стопанисването, ползването и охраната на земите от Държавния горски фонд и имат предмет на дейност: горско стопанство, природозащитно, ловно и рибарско възпроизводство, разселване и ползване на дивеча и рибата, дърводобивна,

странична и селско-стопанска, проектиране и строителство в горския фонд, търговия, внос-износ, туризъм, услуги и други дейности.

Общо сеч е било предвидено да се изведе върху площ 27547,3 ха, а е изведена върху 21697,6 ха - или изпълнението е 78,8 процента.

По лесоустройствения проект за 1984 г. е било предвидено да се построят следните сгради: Горски кантон край с. Болярци, Горски кантон в местността "Крушите", ремонтна работилница край с. Крайно село и овчарник с битова постройка край с. Сестринско.

Построени са: Ремонтна работилница и складова база, гатерен цех и битова постройка с две стаи - всички в района на разсадника край с. Крайно село.

Освен построените през ревизионния период, горското стопанство разполага още със следните сгради: Административна сграда в гр. Кърджали - в двора на същата са обзаведени технически кабинет и канцеларии, горски кантон край с. Болярци - луксозно обзаведен с 9 стаи, който се използва за краткотраен отдых от работниците и служителите на горското стопанство и за международен ловен туризъм през ловния сезон, горски кантон в с. Главатарци, горски кантон в местността "Помпата" - в землището на с. Бойно, горски кантон в разсадника край с. Паничково, работническо общежитие в местността "Айкана", две кошари със сеновал и битова постройка в с. Бели пласт.

За подобряване санитарното състояние на горите през ревизионния период са проведени редица мероприятия. При извеждане на сечите са отсичани най-напред болните и загинали дървета. Добитите материали и дърва са извозвани своевременно. Сухата и паднала маса също е събирана и извозвана своевременно.

За предотвратяване появата на насекоми и вредители и гъбни болести редовно са почиствани сечищата, като отпадъците от сечта са събирани на купчини и ивици, а там където е било възможно са изгаряни. Въпреки това през различни години на ревизионния период са се появявали и развивали някои насекомни вредители и гъбни заболявания: по боровите култури - боровата процессионка, летораслозавивачка, борови листни оси, по широколистните гори - гъботворка, златозатка, малката и голяма педомерка и др., по тополовите култури - тополовия цигарджия.

През пожароопасния сезон ежегодно са назначавани пожаронаблюдатели, които освен грижата за своевременното откриване на възникнал пожар, са имали и задачата да запознаят местното население с мерките за противопожарна безопасност.

При миналото устройство територията на горско стопанство Кърджали е била разделена на три горскостопански участъци и 24 охранителни участъци. Щатното разписание на горското стопанство за 1995 г. е следното:

А. Административно управленски персонал

I. Лесокултурни мероприятия - 32 бр.

II. Промислена дейност - 19 бр.

Б. Работници: I. Лесокултурни мероприятия - 164 бр.

II. Промислена дейност - 64 бр.

III. Странична дейност - 23 бр.

Общия списъчен състав в Горското стопанство за 1995 г. е 251 души. От тях 64 са заети в промишлената дейност (дърводобива), 164 в лесокултурната дейност и 23 в страничната дейност.

За периода от 1985 до 1994 г. Директор на горското стопанство е бил инж. Апостол Динев Георгиев и главен счетоводител Недялка Копчева.

Държавно лесничейство град Кърджали е правоприменник на Горско стопанство гр. Кърджали създадено през 1951 г. Същото е предприятие на бюджетна издръжка, което не развива стопанска дейност.

Със заповед № РД 09 - 356 от 15 март 1999 година на Министерство на земеделието, горите и аграрната реформа Горско стопанство - Кърджали се реструктурира в Държавно лесничейство. Същото е предприятие на бюджетна издръжка, което не развива стопанска дейност, с предмет на дейност: управление на държавния горски фонд, охрана и контрол върху горите и земите от горския фонд, както и върху горите по чл. 2 ал. 3 от Закона за горе в определения им район.

През експертния период Държавно лесничейство се управлява и представлява от инженер Апостол Динев Георгиев до 30. 08. 1997 г., а от 01. 09. 1997 г. до 30. 09. 1999 г. Стефан Чанев и от 01. 10. 1999 г. е директор Силвия Стайкова, гл. счетоводител е Недялка Копчева – през целия експертен период.

Административно лесничейство в гр. Кърджали се създава през 1930 г. За решаване на проблемите, свързани с борбата с ерозията и залесяването са били организирани секции "Укрепване на пороите и залесяване" през 1937 г. в град Кърджали. То е провеждало държавната политика в областта на горското стопанство. Първоначално горите, които сега попадат в района на Горско стопанство - Кърджали са стопанисвани от Кърджалийското административно лесничейство, а опорените терени - от Секцията по укрепване на пороищата и залесяване.

През 1948 г. административното лесничейство е закрито и всички гори и горски площи се стопанисват от Секцията по укрепване на пороищата и залесяване.

През 1951 г. се основава Горско стопанство - Кърджали. До 1951 г. стопанисването е било по годишни планове, съставени от ръководителите на лесничейството и секцията.

За първи път всички гори и горски площи са определени, измерени и устроени през 1951 г. и стопанисването им започва да се извършва съгласно лесоустройствените данни.

Лесоустройственият проект обаче е съставен едва през 1956 г., след като са залесени и отделно устроени земите от горския фонд, обхванати от техническите проекти за борба с ерозията във водосборните басейни на язовирите "Студен кладенец" - през 1955 г. и "Кърджали" - през 1956 г. Сроковете за изпълнението на техническите проекти са били до 1960 г. за яз. "Студен кладенец" и до 1966 г. за яз. "Кърджали".

Съгласно лесоустройствения проект от 1956 г. са били обособени два технически участъка - участък "Комунига" и участък "Кърджали".

През 1971 г. е извършено повторно устройство на всички гори и всички площи (Включително и тези обхванати от техническите проекти за борба с ерозията), при което е извършена единна поредна номерация на отделите. Обособени са три технически участъка - "Комунига", "Кърджали", и "Перперек".

Следващото устройство е извършено през 1983 г. При това устройство броят и наименованията на техническите участъци са запазени, като са променени (несъществено) площите и границите на участъците, които са преведени в съответствие с границите на обособените тогава административни селищни системи: Черноочене, Кърджали и Перперек.

През 1991 г. със Заповед № 82/10. 04. 1991 г. на Комитета по горите - София, Горско стопанство - Кърджали се преобразува в Държавно лесничество - Кърджали.

През 1994 г. със Заповед № 313/27. 10. 1994 г. на МС на Република България, Комитета по горите преобразува Държавните лесничества в горски стопанства. Те са юридически лица, които организират и осъществяват възпроизводството, стопанисването, ползването и охраната на земите от Държавния горски фонд и имат предмет на дейност: Горско стопанство, природозащитно, ловно и рибно възпроизводство, разселване и ползване на дивеча и рибата, дърводобивна, странична и селско - стопанска дейности, както и проектиране и строителство в горския фонд, търговия, внос - износ, туризъм, услуги и други дейности.

Общо сеч е било предвидено да се изведе върху площ от 27547, 3 ха., а е изведена върху 21697 ха., или изпълнението е 78, 8 процента.

Преизпълнени са санитарните сечи, а всички останали са изпълнени по - малко спрямо предвиждането.

Съгласно, предвижданията на лесоустройствения проект е било проектирано средногодишно ползване от 30080 куб. м. стояща дървесна маса, а общо за 12 - годишния ревизионен период 1984 - 1995 г. включително - 360390 куб. м., от които 181080 куб. м., от главни сечи, включително и от реконструкция и 179880 куб. м., от отгледни сечи, санитарни сечи и сечи за оформяне котли за залесяване.

През 1999 г. със Заповед № РД 09 - 386/15. 03. 1999 г. на Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа (МЗГАР) Горските стопанства се реструктурират в Държавни лесничества. Реструктурирането се извършва към дата 01. 04. 1999 г. като се отделя стопанска дейност, (ведно с активи и пасиви на тази дейност), преминават в новообразуваното "Брезите" - ЕАД на база разделителни протоколи.

Предмета на дейност на реструктурираните Държавни лесничества е: управление на държавния горски фонд, охрана и контрол върху горите и земите от горския фонд, както и върху горите и земите от горския фонд, както и върху горите по чл. 2, ал. 3 от Закона за горите в определения им район, като се запазват седалищата и адресната регистрация на същите. Районите, върху които държавните лесничества упражняват правомощията, възложени им със Закона за горите и Правилника за

прилагането му, съвпадат с районите на съществуващите до този момент горски стопанства и очертаните им в устройствените проекти граници.

Съгласно заповед № РД 49-180 от 14.05.2015 г. на МЗХ, двете стопанства - ДГС "Кърджали" и ДЛС "Женда" се обединяват под името ДЛС "Женда".

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО КИРКОВО

Държавно горско стопанство "Кирково" е образувано съгласно Заповед № 398 от 30. 10. 1995 г. на Комитета по горите при Министерския съвет, считано от 01. 11. 1995 година, което да стопанисва, ползва и охранява горите и земите на Държавния горски фонд на територията на Община Кирково, със седалище с. Чакаларово.

Държавно горско стопанство "Кирково" е правоприемник на Маказкото държавно горско стопанство с. Чорбаджийско, Момчилградска околия, открито в началото на 1943 г. До 9 ти септември 1944 г. то е било ръководено от Беломорската областна служба по горите и лова в гр. Кавала.

1. История на горскостопанското устройство на ДГС Кирково.

Източник: ЛУП/ГСП 2017г. на ДГС Кирково

За първи път горите в района са били устройени през 1956 година с лесоустройствения проект на Момчилградското горско стопанство, като горите са били обособени в стопански участъци: "Чакаларово" и "Маказа".

При следващите устройства през 1970 година и 1985 година, горите в района също са били устройвани в състава на ГС "Момчилград", като са били обособявани в различни стопански участъци: "Чакаларово", "Подкова", "Кирково" и "Бенковски".

На основание заповед № 398/30.10.1995 год. на Комитета по горите, през 1996 година е образувано горско стопанство "Кирково", което включва стопански участъци "Подкова", "Кирково" и "Бенковски", попадащи на територията на община Кирково.

В тези граници е извършено четвъртото устройство през 1997 година от лесоустройствена група от "Агролеспроект" ЕООД - филиал гр.Пловдив с ръководител група инж. Илия Симеонов.

Поредното устройство на държавно горско стопанство „Кирково“ е изработен през 2006/2007год. от лесоустройствена група при „Агролеспроект“ -ЕООД гр. София, филиал гр.Пловдив с водещ инж. проектант Евгений Адъров. За картна основа са използвани съвместните карти на видовете собственост от ОСЗГ. Извършена е пълна преномерация на отделите, а границите им на терена са означени с ивици бяла и черна боя. Запасът на зрелите насаждения е установен чрез: пълно клупиране и по метода на Битерлих в зависимост от допустимите изисквания за площ, пълнота и форма. За картна основа са използвани топографски карти в М 1:10 000, които основно са били репродукции от карти в М 1:5 000. Използвани са били и стопанските карти от миналото устройство. Определянето запаса на насажденията и културите е било извършено по следните методи: чрез пълно клупиране, пробни площи и математико-статистически методи за зрелите тополови култури и зрелите семенни дъбови насаждения. Запасът на всички останали издънкови дъбови насаждения и култури е бил определен по растежни (опитни) таблици.

2.1. Историята на ДГС Кирково, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: Архив: ДА – Кърджали - 21

[Фонд № 1205 // ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО "КИРКОВО" - С. ЧАКАЛАРОВО, КЪРДЖАЛИЙСКО \(1995- \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

ГОРСКО СТОПАНСТВО "КИРКОВО" - С. ЧАКАЛАРОВО, КЪРДЖАЛИЙСКО (1995-1999)

ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО "КИРКОВО" - С. ЧАКАЛАРОВО, КЪРДЖАЛИЙСКО (1999- 2008)

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО "КИРКОВО" - С. ЧАКАЛАРОВО, КЪРДЖАЛИЙСКО (2008- 2011)

Териториално поделение "Държавно горско стопанство" - Кирково към "Южноцентрално държавно предприятие" - Смолян (2011 -) –

Горско стопанство "Кирково" е образувано съгласно Заповед № 398 от 30. 10. 1995 г. на Комитета по горите при Министерския съвет, считано от 01. 11. 1995 година, което да стопанисва, ползва и охранява горите и земите на Държавния горски фонд на територията на Община Кирково, със седалище с. Чакаларово.

Горско стопанство "Кирково" включва горите и земите от Държавния горски фонд на Горско стопанство гр. Момчилград. Обща площ на стопанството - 33533 ха.

Със Заповед № 31 от 22. 01. 1997 година на Комитета по горите при Министерския съвет, във връзка със Заповед 398/30. 10. 1995 година на Комитета по горите се отделя част от Горско стопанство - гр. Момчилград и се образува Горско стопанство "Кирково" със седалище с. Чакаларово. Новообразуваното стопанство през периода от 01. 11. 1995 г. до края на 1996 г. не е развивала стопанска дейност.

Официално, ГС "Кирково" започва дейност, считано от 01. 01. 1997 г. със следната структура:

- Директори и зам. директор;
- Старши лесничей и пом. лесничей;
- Ръководители на охранителни участъци;
- Главен счетоводител;
- Главен инженер и гл. техник;
- Специалист ТРЗ;
- Счетоводители;
- Касиер - счетоводител;

- Зав. личен състав;

- Помощен и обслужващ персонал.

Горско стопанство е било разделено на три горско - стопански участъци (ГСУ): ГСУ с. Чорбаджийско, ГСУ с. Чакаларово, ГСУ с. Бенковски.

Общата численост на административно - управленския персонал наброявала 39 души. Същата, през 2000 г. е намалена на 32 души. От м. март 1999 г. е закрита длъжността зам. директор.

Със Заповед № РД - 09 - 356 от 15 март 1999 г. на Министерство на земеделието, горите и аграрната реформа Горско стопанство "Кирково", се реструктурира в Държавно лесничейство (ДЛ) "Кирково", считано от 01. 01. 1999 г. То е предприятие на бюджетна издръжка, с предмет на дейност: управление на държавния горски фонд, охрана и контрол върху горите и земите от горския фонд както и върху горите по чл. 2, ал. 3 от Закона за горите.

Горско стопанство "Кирково" през време на своето съществуване ежегодно отчита изпълнението на стопанските задачи и е на печалба с добри икономически резултати. Държавно лесничейство "Кирково" също отчита добри резултати в изпълнение на годишните планови показатели, в различните отрасли на своята дейност. През периода от 1997 до 2000 г. са залесени 1166 дка. нови горски насаждения, построени са 40 км. пътища до горски обекти. Ежегодно е осигурявано сезонна работа на около 300 души от община Кирково.

Директор на новосъздаденото Горско стопанство "Кирково" до м. април 1997 г. е бил Стефан Тодоров Чанев, а от м. май 1997 г. до края на експертния период - Илия Боянов Минчев. Зам директори са били: Цвятко Бисеров Чакъров - от м. януари 1997 до м. ноември 1997 г. и от м. дек. 1997 до м. март 1999 г. вкл. - Митко Бисеров Манев. Главен счетоводител през целия период е бил Румен Рафаилов Чакъров.

Горско стопанство и Държавно лесничейство "Кирково" са били на пряко подчинение на Регионално управление на горите - Кърджали и Национално управление на горите - София.

2.2. Историята на ДГС Кирково, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: Архив: ДА – Кърджали - 21

[Фонд № 444 // МАКАЗКО ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - С. ЧОРБАДЖИЙСКО, КЪРДЖАЛИЙСКО \(1944-1951\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Маказко държавно горско стопанство – с. Чорбаджийско, Кърджалийско

Маказкото държавно горско стопанство с. Чорбаджийско, Момчилградска околия е открито в началото на 1943 г. До 9 ти септември 1944 г. то е било ръководено от Беломорската областна служба по горите и лова в гр. Кавала.

След 9 септември 1944 г. Маказкото държавно горско стопанство с. Чорбаджийско - Момчилградска околия минало към Хасковската областна служба по горите - горски район.

От 1 януари 1948 г. въз основа на 3-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му на 16 януари 1947 г. протокол № 7, обнародван в Д. В. бр. 16 от 22 януари 1947 г. Маказкото държавно горско стопанство в с. Чорбаджийско са се обособили на самоиздръжка под ръководството на Министерството на земеделието и горите - Дирекция по горите - София и Хасковската служба по горите - Хасково.

Основната дейност на стопанството е била: 1) Добиване на дървена маса от горите - строителен материал, дърва за огрев, залесяване, укрепяване на площи от поройните периметри и други.

На 1 декември 1951 г. съгласно 1172 -то постановление на Министерския съвет от 21 септември 1951 г. в с. Чорбаджийско е открито Държавно горско промишлено стопанство, а от 1 януари 1952 г. се открива и Държавно горско стопанство в гр. Момчилград, след откриване на тези стопанства, Маказкото Държавно горско стопанство се закрива и дейността му се поема от Държавно горско стопанство в гр. Момчилград.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали - 21](#)

[Фонд № 445 // ДЪРЖАВНО ГОРСКО ПРОМИШЛЕНО СТОПАНСТВО "МАКАЗА" - С. ЧОРБАДЖИЙСКО, КЪРДЖАЛИЙСКО \(...\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Държавно горско промишлено стопанство "Маказа" с. Чорбаджийско, Момчилградска околия е открито като такова от 1 декември 1951 г. съгласно 1172 -то постановление на Министерския съвет от 21 септември 1951 година. За реорганизацията на Министерството на горите и преминаването на ОСГПС "Държавни гори" в системата на Министерството на тежката промишленост. Същото стопанство е било поделение на горско промишлено предприятие гр. Хасково.

Основна дейност и задача на горското промишлено стопанство "Маказа" - с. Чорбаджийско е била: производство, превоз и продажба на дървени строителни материали, дърва за огрев и други горски произведения.

На основание 28-то постановление на Министерския съвет от 29 ян. 1960 г., известия брой 10 от 2 февр. 1960 г. на Президиума на народното събрание е образувано окръжно управление на горите със седалище гр. Кърджали и горски стопанства в Кърджалийски окръг в гр. Кърджали, гр. Ивайловград, гр. Крумовград, гр. Момчилград и с. Аврен. Въз основа на това постановление - Държавното горско промишлено стопанство с. Чорбаджийско е преустановило дейността си от 1 март 1960 г.

Държавно горско промишлено стопанство с. Чорбаджийско, подпомогнато от днешната социалистическа държава, през периода 1952 - 1960 г. е работило добре, като е изпълнявало възложените му от държавата задачи.

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО КРУМОВГРАД

Държавно горско стопанство Крумовград е прാവприемник на Ревирно лесничейство гр. Крумовград, открито на 1 октомври 1938 г. Основната задача на лесничейството е била опазване, стопанисване и създаване на горите влизащи в района на лесничейството.

1.1. История на горскостопанското устройство на ДГС Крумовград.

Източник: ЛУП/ГСП 2018г. на ДГС Крумовград

До 1952 година горите на държавно горско стопанство “Крумовград” са стопанисвани по годишни стопански програми. За първи път горите са устроени през 1952 година без тези на ГСУ “Черничево”, които са устроени през 1970 година в рамките на обособеното със заповед № 1371 на МГПП от 25.06.1966 година самостоятелно горско стопанство “Черничево”.

Повторно горите на тогавашното горско стопанство “Крумовград са били устроени през 1970 година. При това устройство стопанството е разделено на четири технически участъка: “Аврел”, “Крумовград”, “Токачка” и “Звездел”.

Във връзка с обособяването на селищни системи и въз основа на протокол № 1 на Съвета по териториално и селищно устройство от дата 01.04.1980 година; за привеждане границите на горските стопанства в съответствие с тези на селищните системи при последващото (трето по ред) лесоустройство 1983/85 година, територията и горите на горско стопанство “Черничево” преминават и са устроени към горско стопанство “Крумовград”. На същото основание територии от техническите участъци “Звездел” и “Токачка” преминават от ДГС “Крумовград” към горско стопанство “Момчилград”.

Устройството осъществено в периода 1997/98 година е четвърто по ред. То е извършено от ХХ лесоустройствена група при “Агролеспроект” ЕООД, филиал в град Пловдив с ръководител инж.Илия Симеонов. Площта на горското стопанство установена при тази ревизия е 47216,6 ха, в т.ч. 6029,5 ха горски пасища. За по-добра организация на управление и стопанисване тя е била разделена на четири горскостопански участъка: “Крумовград”, “Черничево”, “Аврел” и “Токачка”. За картна основа са използвани топографски карти в М 1:10000 получени чрез репродукция на топографски карти в М 1:5000. Приложен е бил комбиниран лесоустройствен метод. Запасът на зрелите насаждения в зависимост от пълнотата и площта им определян чрез пълно клупиране, пробни ленти и “Битерлих”. Запасът на останалите насаждения и култури е определен по възприетите в “Агролеспроект” ЕООД опитни таблици, съгласно лесоустройствената инструкция от 1993 година.

През 2008 г. е извършена поредната главна лесоустройствена ревизия на ДЛ ” Крумовград”, като е установено, че общата площ е: 49 355,3 ха от която 42 344,5 ха е залесената площ, 411,6 ха незалесена дъвопроизводителна и 6 599,2 ха недъвопроизводителна площ.

2.1. Историята на ДГС Крумовград, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали - 21](#)

[Фонд № 224К // РЕВИРНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО - КРУМОВГРАД \(КОШУ КАВАК\) \(1938-1944\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Ревирно лесничейство гр. Крумовград е открито на 1 окт. 1938 г.

Основната задача на лесничейството е била опазване, стопанисване и създаване на горите влизаци в района на лесничейството.

То и обхващало бившата Крумовградска околия.

По собственост през това време са били: държавни - 52 комплекса с площ 9193 с неустановени граници и включващи частни гори, имоти и селища., общински на села: Нановица 2 комплекса с площ 1360 хектара, Поточница от 10 комплекса с площ около 2620 хектара. Частни около 4900 хектара на 6205 собственика.

Собствеността е почивала на Закона за уреждане недвижимата собственост в новите земи.

Състоянието на горите до 1944 г. е било много лошо.

Насажденията са били закелавели с недостатъчна гъстота и с просветлена и бедна на хумус плитка глинеста песъчлива почва.

Сравнително по добри гори е имало в източната и южната част на околията.

При такива условия е работило ревираното стопанство до 1944 г.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали - 21](#)

[Фонд № 356 // ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - КРУМОВГРАД \(1944- \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

КРУМОВГРАДСКО РЕВИРНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО - КРУМОВГРАД (1944-1947)

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - КРУМОВГРАД (1948-1975)

ГОРСКО СТОПАСТВО - КРУМОВГРАД (1976-1990)

ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО - КРУМОВГРАД (1991-1994)

ГОРСКО СТОПАНСТВО - КРУМОВГРАД (1994-1999)

ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО - КРУМОВГРАД (1999- 2008)

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – КРУМОВГРАД (2008-2011)

Териториално поделение "Държавно горско стопанство" - Крумовград към "Южноцентрално държавно предприятие" - Смолян (2011 -) –

Горското стопанство в гр. Крумовград е създадено с учредителен протокол вписан в протоколната книга. То е започнало да действа от 1 януари 1952 г., от която дата е издавало и документи и архивни материали. Други събития не са отбелязани според указанията на стари служители. Няма между тях, които да разполагат с материали или спомени за дейността за дейността му.

Целите и задачите на горското стопанство са били: залесяване на района с борови и други дървета, осигуряване на предприятия, учреждения и организации с дървени строителни материали и населението с дърва за огрев, умножаването и подхранването на полезен дивеч и риба; унищожаване на вредния дивеч, запазване и охраняване на горите от вредители, пожар.

Същото стопанство се е ръководило от Министерството на горите и окръжното управление на горите в гр. Кърджали. То е имало постоянни писмени и други връзки с предприятия, учреждения и организации в окръга и други окръзи в страната. Същото ни е ръководило други учреждения, предприятия и организации. В горското стопанство още при откриването му са създадени следните служби: счетоводство, планова, снабдителна, касова, деловодна и горско техническа, които се занимавали с осчетоводяване на постъпилите приходи и направени разходи, с планиране, снабдяване, плащания и с горско-технически въпроси и завеждане и извеждане на кореспонденцията, ръководени от началници на служби Илия п Илиев, Стоянка Колева, Васил Кулишев, Стоянка Янчева, Христо Иванов, Киро Бечев и Димитър Касабов - всички живи и живущи в гр. Крумовград, познати на всички местни жители. Начело на горското стопанство е стоял директор - Димитър Йорданов Йорданов, Симеон Гурбалов и Ангел Бояджиев, назначени от Министерството на горите, добре познати на жителите на града. Същите имат големи заслуги за горското стопанство, като са създали много иглолистни насаждения в района на горското стопанство. Службите са действували от създаването на стопанството. Закрити служби не е имало, както и не се е закривало и стопанството.

Ревирното лесничейство Крумовград е продължило дейността си и след 9-ти септември 1944 г. и като такава е работило до края на 1947 г.

Съгласно чл. 38 от закона за горите, 3-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му на 16 ян. 1947 г. протокол № 7 - обнародвано в Д. В. бр. 16 от 22 ян. 1947 г. са се образували поделения на Обединеното Горско стопанско предприятие и Ревирното лесничейство Крумовград от 1 ян. 1948 г. се е преименувало на Държавно горско стопанство - Крумовград.

От 1 ян. 1952 г. Крумовградското горско стопанство се открива като бюджетно учреждение, същото е било подведомствено на Управление Горско стопанство към Министерския съвет и е влизало в района на Хасковското окръжно управление на горското стопанство. Вършило е дейността си районите на следните общински съвети: Крумовград, Голямо Каменяне, Аврен, Багрилци, Токачка, Звездел, Нановица, Поточница и Дарец.

През периода 1968 - 1975 г. Горското стопанство е продължило своята дейност. Промени в нея не е имало. Висш орган на Горското стопанство е Общото събрание, на

което ежегодно се избира Стопански комитет за пряко ръководство на стопанството, директор и двама заместник директори.

Регистрирането и отчитането на движението на материалните ценности по време и място се извършва от счетоводния колектив.

Горско стопанство - Крумовград се ръководи от Горскостопански комбинат и МГГП.

В стопанството функционират следните отдели и служби: планов отдел, техническа служба, касова, счетоводна, материално-техническо снабдяване, деловодство. Една от основните функции на горското стопанство е охрана на горите от нарушения и защита на горите от болести и насекомни вредители. През 1979 г. със заповед № 1992 от 8 май 1979 г. на МГГП - София, Горско стопанство с. Черничево се слива с Горско стопанство - Крумовград със седалище - Крумовград с предмет на дейност - залесяване, дърводобив и селскостопанска дейност.

Основна селскостопанска дейност, която развива стопанството е растениевъдство, което включва производството на тютюн и житни култури и животновъдство, което включва отглеждането на работен добитък и овцевъдство.

Районът на филиала с. Черничево включва селата: Черничево, Благун, Синигер, Тинтява, Горно Юруци, Долно Юруци и Стражец. На 7 април 1983 г. в чест на седмицата на гората стопанството чествува залесяването на 200 000 дек. нови гори. На тържествено събрание по този случай стопанството беше наградено с орден "Червено знаме на труда".

През същата година колективът на стопанството се класира на първо място в социалистическото съревнование в системата на горите и бе наградено от Министерството на горите с грамота и парична награда от 600 лв. На 28 април 1984 г. на тържествено събрание на горското стопанство беше връчено знамето на трудовата слава на Министерството на горите и на Централния комитет на профсъюза на работниците от ведомството на горската промишленост и парична награда от 28 000 лв. за комплексно изпълнение на плана за 1983 г. През експертния период директори на стопанството са били: 1. инж. Симеон Димитров Гурбалов от 1 август 1983 г. и 2. инж. Тодор Иванов Зангочев от 1983 г., който продължава да бъде директор. Главен счетоводител през експертния период е бил Мария Николова Карапавлова, която продължава да бъде счетоводител и днес.

Лесничейство в Крумовград е имало още преди 1944 г. и то е провеждало държавната политика в областта на Горското стопанство. Като учреждение на бюджетна сметка обаче в Крумовград възниква Държавно горско стопанство на базата на Постановление на Министерски съвет, публикувано в Д. В. бр. 76 от окт. 1951 г. На практика то започва да функционира от началото на 1952 г. със задачи по: стопанисването на съществуващите и създаване на нови гори, снабдяване на населението с дърва за огрев и строителни материали, опазване на горите, полезния дивеч и рибата, унищожаване на вредния дивеч, опазване на горите от пороища и ерозия.

Държавните горски стопанства са ръководени непосредствено от окръжни управления на горите. Съгласно административното деление такова е имало първоначално само в Хасково, до 1959 г. (когато Крумовград е към Хасковски окръг). От 1959 г. (след създаване на Кърджалийски окръг) - и в Кърджали. Първоначално държавните горски стопанства са във ведомството на Управление "Горско стопанство" към Министерски съвет, а в послидствие - към Министерството на горите.

За пряко ръководство на горските стопанства в този период, на общагодишни събрания на стопанствата (висш орган за тях) са избрани стопански комитети: директор, двама заместник - директори и началници на техническите участъци. През периода на територията на стопанството е имало технически участъци в: Аврен, Звездел, Крумовград, Токочка, Горно Юруци. Последните два технически участъка през периода 1965 - 1979 г. са влизали в структурата на обособеното през 1965 г. Горско стопанство Черничево, слято със стопанството в Кремовеград през 1979 г.

Горско стопанство - Крумовград продължава своята дейност и след 1995 година. През експертния период са настъпили промени както в наименованието, така и в предмета на дейността на стопанството.

Със заповед № РД - 09 - 356 от 15 март 1999 г. на Министъра на земеделието, горите и аграрната реформа Горско стопанство - Крумовград се реструктурира в Държавно лесничейство (ДЛ) гр. Крумовград, считано от 01. 01. 1999 година. То става предприятие на бюджетна издръжка с предмет на дейност: управление на държавния горски фонд, охрана и контрол върху горите и земите от горския фонд, както и върху горите по чл. 2 ал. 3 от Закона за горите.

Горско стопанство - Крумовград през време на своето съществуване ежегодно отчита изпълнение на добри икономически резултати. Държавно лесничейство - Крумовград също отчита положителни резултати в изпълнение на годишните планови показатели, в различните отрасли на своята дейност. През периода от 1996 - 2000 г. са залесени 2488 дка нови горски насаждения, прокарани са 1110 м. нови пътища до обектите "Ходжови ниви" и "Хамбар дере". Ежегодно е осигурявано сезонна работа на около 140 души от община Крумовград.

До преобразуването на Горско стопанство в Държавно лесничейство няма промяна в съществуващата предишна структура на управлението.

След преобразуването на ДЛ - Крумовград, то има следната организационно - административна структура:

- Директор

- Заместник директор

Главен счетоводител

Старши лесничей - 4

- Лесничей 3

Помощник лесничей - 3

Горски стражари - 24

Счетоводител

Касиер - домакин

Личен състав

Механик шофьор

Куриер - чистач

Помощно обслужващ персонал - 1

АУП на ДЛ наброявало общо 43 души, който състав се запазва в периода до 2000 година.

Директори на стопанството и по - късно на лесничейството са били: от 1996 г. до 30. 12. 1998 г. - инж. Тодор Иванов Зангочев, който от 01. 02 до 30. 03. 1999 г. - ИД Директор на ДЛ - Крумовград; от 01. 04. 1999 г. до 30. 04. 2000 г. директор на лесничейството е инж. Юсеин Ахмедов Ефендиев и след него от 01. 06. 2000 г. до 30. 12. 2000 г. ИД Директор - инж. Ламбо Георгиев Ламбов. През посочения период главен счетоводител е била Роза Асенова Андреева.

Горско стопанство и Държавно лесничейство- Крумовград са били на подчинение на Районно управление на горите Кърджали и Национално управление на горите към Министерството на земеделието и горите.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали - 21](#)

[Фонд № 359 // ГОРСКО ПРОМИШЛЕНО СТОПАНСТВО - КРУМОВГРАД \(1951-1960\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Горско промишлено стопанство гр. Крумовград е създадено като такова от 1 декември 1951 г. съгласно 1172 - то постановление на Министерския съвет при реорганизацията на ОСГП - Държавни гори и преминаването му в системата на Министерството на строителните материали и горската промишленост и от 1 февруари 1957 г. в системата на уедреното Министерство на стоежите и строителните материали. Горското промишлено стопанство е менило седарищата си, така от създаването му 1 декември 1951 г. до края на 1957 г. е било в гр. Ивайловград и се е именувало Горско промишлено стопанство - Ивайловград. При създаването на Горското промишлено стопанство - Ивайловград, Държавното горско стопанство е било закрито и дейността му и актива и пасива - приети от Горско промишлено стопанство.

От 1958 г. Горското промишлено стопанство се преименува - Горско промишлено стопанство - Крумовград.

На основание 28 - то постановление на Министерския съвет от 29 ян. 1960 г. Известия бр. 10 от 2 февр. 1960 г. на Президиума на народното събрание е образувано Окръжно управление на горите със седалище гр. Кърджали и горски стопанства: 1. Кърджали, 2. Ивайловград, 3. Крумовград, 4. Момчилград, 5. Аврен, а горското

промишлено стопанство - Крумовград се закрива, като актива и пасива му се предават на юдържавното горско стопанство гр. Крумовград и на Горското стопанство - Аврен.

Основната дейност на стопанството е била - добив на обли и фасонирани материали, дърва за огрев, дъбови кори и други и извозването им от сечището до временните складове със собствен и нает коларски и товарен обоз, лебедки, влекачи и превозването им от временните складове до местопреработване и ж. п. гари.

2.2. Историята на ДГС Крумовград, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали - 21](#)

[Фонд № 358 // АВРЕНСКО ГОРСКО СТОПАНСТВО - С. АВРЕН, КЪРДЖАЛИЙСКО \(1960-1963\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

На основание 28-то Постановление на Министерския съвет от 29 ян. 1960 г., Известие бр. 10 от 2 февр. 1960 г. на Президиума на народното събрание е образувано Окръжно управление на горите със седалище гр. Кърджали и горските стопанства в: Кърджали, Ивайловград, Крумовград, Момчилград, Ардино, Аврен със седалище Голямо Каменяне.

Горското стопанство Аврен е почнало да функционира от 1 март 1960 г.

Основната дейност на стопанството е била стопанисване, залесяване и опазване на горите, ловно стопанство, дърводобив от горите.

Допълнителна дейност на стопанството е била производство на фураж, пчеларство, събиране на горски плодове и билки.

Тази дейност стопанството е провеждало на територия, възлизаща на 289820 декара.

Дърводобива на стопанството е бил съсредоточен предимно в обектите: Хамбар дере, Чукурите и Т-юрюци, където има суровини за промишлена дейност и които отстоят средно на около 80 км от Железопътната гара.

Лесокултурните мероприятия стопанството е провеждало в обектите край селата: Багрилци, Голямо Каменяне, Черничево, където е имало най-силна ерозия и отделни голени, комплексен от голи площи и заклевяли насаждения възобновявани чрез реконструкции.

При такава обстановка стопанството е провеждало своята дейност за изпълнение на задачите, които са стояли за разрешение от стопанството.

Горско стопанство Аврен е било в системата на управлението на горите при Министерството на земеделието и горите и се е ръководило и контролирало непосредствено от Окръжно управление на горите-Кърджали.

Горско стопанство Аврен-Кърджалийски окръг е съществувало до 31 юли 1963 г. На тази дата Стопанството се слива с Крумовградското горско стопанство.

Сливането е станало по нареждане на Комитета по горите и горската промишленост към Министерския съвет.

2.3. Историята на ДГС Крумовград, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали - 21](#)

[Фонд № 779 // ДЪРЖАВНО ГОРСКО ЗЕМЕДЕЛСКО СТОПАНСТВО - С. ЧЕРНИЧЕВО, КРУМОВГРАДСКО \(1966-1979\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Целите и задачите на Горско стопанство с. Черничево, окръг Кърджалийски са били: запазване на земята от ерозия, запазването на съществуващите и създаване на нови гори, запазването на горите от вредители и пожари, запазването и увеличаването на полезния дивеч и рибата, унищожаването на вредния дивеч, добиване на разсад за създаване на нови гори, добиване на дървесина и селско-стопанска дейност, производство на тютюн и скотовъдство.

Огромно и универсално е значението на горите за живота на човека за неговия бит и култура и за развитието на икономиката. Горите подобряват климата, водния режим на реките, запазват водохранилищата от затлачване, те украсяват и обогатяват ландшафта на населените места и снабдяват народното стопанство с дървесина.

Гората е един от най-важните компоненти на природата с многообразни жизнени важни функции. Ползването и трябва да става само в интерес на цялото общество. Гората е била още закрилница на хайдутите и партизаните през жестокото османско и фашистко иго.

Висшестоящи органи на горското стопанство са Министерството на горите и горската промишленост и Горско промишлен комбинат гр. Кърджали, на които стопанство е пряко подчинено и получава всички разпоредби за дейността си.

Висш орган на Горското стопанство е Общогодишното събрание, на което се избира Стопански комитет за пряко ръководство на стопанството: Директор, заместник-директор по производствено-техническите въпроси, двама началник горско технически участъци и 10 технически ръководители на обекти, заместник директор по селско-стопанската дейност, началник производствен участък и 6 полеводни бригадири, главен зоотехник, двама животновъдни бригадири, един началник ферма и двама ветеринарни техници. Планов отдел и счетоводен отдел. За количествено и качествено изпълнение на спуснатите планове по дърводобива, лесокултурните мероприятия, селскостопанската дейност и скотовъдството, планов отдел изготвя годишни и тримесечни планове по участъци, обекти, полеводни и животновъдни бригади за извоза, товаренето и други. Спуснатите планове се разглеждат и приемат от целия колектив на събрания, на които се приемат обещания за тяхното изпълнение.

Регистрирането и отчитането движението на материалните ценности по време и място се извършва от счетоводния колектив.

Държавно горско земеделско стопанство с. Черничево е създадено на 01. 01. 1966 г. с основна дейност дърводобив, залесяване, снабдяване населението за огрев,

строителни материали, животновъдство, лов на дивеч и риба и селско - стопански продукти.

В стопанството е имало два технически участъка - Черничево и Горни Юруци.

От 01. 07. 1979 година - Горското стопанство е слято със Горско стопанство Крумовград и от която дата не съществува.

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО МОМЧИЛГРАД

През 1946 година се открива секция УПЗ в Момчилград, но скоро след това, през 1952 година се създава Момчилградското горско стопанство, което поема стопанисването на горите в цялата бивша Момчилградска околия, към която тогава се е числяла и сегашната Община Момчилград.

1.1. История на горскостопанското устройство на ДГС Момчилград.

Източник: ЛУП/ГСП 2017г. на ДГС Момчилград

До 1941 година горите в района на ТП ДГС “Момчилград” са били под надзора на

Кърджалийския административен лесничей. Той е разполагал с малоброен персонал, а районът на действие е бил твърде голям и не е имал физическата възможност да организира сериозна охрана и стопанисване на горите.

През 1941 година е създадено Маказкото лесничейство, под чиято администрация са били частните, общинските и държавните гори в землищата на селата Чорбаджийско, Кирково и Драганово. Останалите гори, включително и тези в сегашната община Момчилград, са били на подчинение на лесничейството в град Кърджали.

През 1946 година се открива секция УПЗ в Момчилград, но скоро след това, през 1952 година се създава Момчилградското горско стопанство, което поема стопанисването на горите в цялата бивша Момчилградска околия, към която тогава се е числяла и сегашната Община Момчилград.

За първи път започва устройство на горите на стопанството през 1952 година, когато са били извършени теренни проучвания.

Изработването на лесоустройствения проект е било отложено, тъй като през 1953 година и 1954 година е бил изработен Технически проект за борба с ерозията във водосборния басейн на яз. ”Студен кладенец”.

Едва тогава е бил завършен лесоустройствения проект и двата проекта са били дадени за изпълнение на Момчилградското горско стопанство.

До този момент (1956 година) горите са стопанисвани по годишни планове, изготвени от директора на стопанството и одобрявани от Окръжния началник на горите в Кърджали.

По ЛУП от 1956 година в Момчилградското горско стопанство са били обособени три технически участъка: “Чекаларово”, “Маказа” и “Момчилград”. Към последния са се числяли и горите на днешното ТП ДГС “Момчилград”.

През ревизионния период 1956-1970 година са станали значителни изменения в площта на горското стопанство, както поради промяна в границите между двата окръга (Кърджалийски и Смолянски), така и поради прекрояване територията на горските стопанства в района на Кърджалийски окръг.

През 1970 година е извършено повторно устройство на горите на горско стопанство “Момчилград”. Територията му е била разделена на четири технически участъка: “Чорбаджийско”, “Чекаларово”, “Бенковски” и “Момчилград”, където отново са се числяли горите, стопанисвани от днешното ТП ДГС “Момчилград”.

През 1985 година е извършено третото по ред устройство на ДЛ “Момчилград”. В него са отразени всички промени в Горския фонд. Обособени са пет технически участъка: “Джебел”, “Момчилград”, “Подкова”, “Кирково” и “Бенковски”, като територията на сегашното ТП ДГС “Момчилград” изцяло съвпада с втори технически участък.

На основание заповед № 398/30.10.1995 год. на КГ, през 1996 година е образувано горско стопанство “Кирково”. То включва техническите участъци “Подкова”, “Кирково” и “Бенковски” попадащи на територията на Община “Кирково”.

По този начин в границите на горско стопанство “Момчилград” остават само горите на територията на двете общини - Момчилград и Джебел. В тези му граници е извършено и четвъртото по ред устройство през 1997 година, от колектива на 15 лесоустройствена група при “Агролеспроект” ЕООД с ръководител инж. Хр. Рибаров.

След извършената лесоустройствена ревизия през лятото на 2006 г. от лесоустройствена група към „Агролеспроект с ръководител инж. Преслав Ганев горските територии на ДЛ Момчилград (общ. Момчилград и общ. Джебел) са разделени съгласно заповед № 539/10.07.2007 на НУГ и се изработват два отделни Лесоустройствени проекта - за ДЛ „Момчилград“ и за ДЛ „Джебел“.

Със заповед РД 49-229/17.11.2010 на Министъра на земеделието и храните ДГС „Джебел“ се влива в ДГС „Момчилград“, поради което настоящата глава се отнася общо за двата лесоустройствени проекта.

2.1. Историята на ДГС Момчилград, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали - 21](#)

[Фонд № 443 // ГОРСКО СТОПАНСТВО - МОМЧИЛГРАД \(1952- \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО-МОМЧИЛГРАД (1952-1959)

ГОРСКО СТОПАНСТВО-МОМЧИЛГРАД (1960-1991)

ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО-МОМЧИЛГРАД (1991-1994)

ГОРСКО СТОПАНСТВО-МОМЧИЛГРАД (1994- 1999)

ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО – МОМЧИЛГРАД (1999-2008)

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО МОМЧИЛГРАД (2008-2011)

Териториално поделение "Държавно горско стопанство" - Момчилград към "Южноцентрално държавно предприятие" - Смолян (2011 -) –

Момчилградското горско стопанство е учредено като бюджетно учреждение подведомствено на Управление на горското стопанство към Министерството на земеделието и горите от 1 ян. 1952 г. със следните основни задачи и дейности: а) опазване, стопанисване и създаване на горите влизаци в района му; б) Събиране на горски - дървесини и храстови семена и стратифицирането им; в) Събиране и редовно отчитане на приходите от горите влизаци в района му; г) Резултатно отглеждане на посадъчния материал за нуждите му; д) укрепване чрез земно строителство на застрашените в района му площи; е) производство на фиданки и залесяване подходящите за това площи в горския фонд; ж) Баражно строителство; з) Маркиране и срочно предаване за експлоатация на Д. П. П. лесосечен фонд; и) Извършване отгледани и други сечи, с оглед подобряване състоянието на горите; к) Развъждане и опазване на полезния дивеч и изстребване на вредния такъв в района му.

Тази своя дейност Момчилградското държавно горско стопанство върши в района предаден му при учредяването му в района на бившето Маказко държавно горско стопанство и района на бившата Момчилградска секция УМЗ.

Момчилградското държавно горско стопанство за периода 1 ян. 1952 г. до 31 дек. 1959 г., подпомогнато от днешната социалистическа власт се е развивало добре, като е изпълнявало възложените му от държавата задачи.

Горското стопанство е създадено с постановление публикувано в Държавен вестник през 1952 г., от която година започва да действа. Преди това то е съществувало като "Секция по укрепяване на пороищата и залесяване на горите". През този период не са станали важни събития и няма дългогодишни служители, които да разполагат с материали и спомени за дейността на стопанството.

Целите и задачите на горското стопанство са били стопанисване на горите, лова на дивеч и риба, промишлена дейност, снабдяване на населението, учрежденията и предприятията с дърва за огрев и строителни материали. То се е ръководило от ГПК - гр. Кърджали и Министерството на горите - гр. София. Подържало е писмени и други връзки с ГПК - гр. Кърджали, Дървопласмента - гр Кърджали, ДААП - гр. Кърджали, МТС - гр. Кърджали и други. Не е ръководило други учреждения и организации. Резултатите от горните връзки са били добри.

При стопанството е имало създадени следните служби: планова, ТРЗ, техническа, снабдителна, счетоводна и деловодна. Същите са се занимавали с пласиране на дърва за огрев и дървени строителни материали, сназначаване, уволняване и награждаване на служители и работници, снабдяване с материали, със

строителство, с финансово-счетоводни въпроси и деловодни такива. Службите са се заемали от лица, които в последствие са напускали или са били уволнени и заминавали в други населени места на страната за постъпване на работа и по настоящем са неизвестни за стопанството адреси. Напушането им е станало много отдавна, поради което не са запомнени имената им.

Начело на горското стопанство е стоял директор, назначен от Министерството на горите - гр. София. До 1964 г. е бил директор инж. Никола Ст. Томов, а от тогава е инж. Христо Драганов Енев, който е такъв и до сега. За инженер Никола Ст. Томов не можах да се съберат сведения кой го познава, а от наследената дейност на горското стопанство се вижда, че е работил добре. Различните служби са действували от създаването на горското стопанство до днес. Закрити служби не е имало.

Надзорът, административното ръководство и ръководството на горскостопанските работи на стопанството до 1941 г. е ставало от Кърджалийския административен лесничей, който поради малобройния персонал, с който е разполагал, не е имал физическа възможност поради големия район да положи специални и сериозни грижи за правилното извеждане на всички работи от лесовъдски характер и да организира ефикасно охрана, което е спомогнало за унищожаване на горите.

От 1941 г. е създадено Маказкото реверно лесничейство с един лесничей, един счетоводител, един касиер, деловодител-домакин, колар, 6 надзиратели, 12 горски милиционери, което е администрирало частните, общински и държавни гори в района на Чорбаджийско, Кирково и Дрангово. Останалата част остава да се стопанисва от лесничейството град Кърджали до 1946 г.

През 1946 г. се открива секция "Закрепване и укрепване на пороищата" в Момчилград.

От 1952 г. се създава Момчилградско горско стопанството, което поема стопанисването на горите в границите на цялата околия. До този период пазенето на горите е било поверено на горските милиционери, чиито функции са се ограничавали поради своята малобройност само в набелязване за сеч дървета и при маркиране на отсечените материали. Длъжностите на горските милиционери често са били незаети поради липса на подходящи кадри, така, че и за ефикасна охрана и дума не е могло да става. Практикувана е безконтролна и повсеместна паша. Ползуването на листници и дърва е ставало най-често незаконно и без позволителни. Разораването на горски площи е било площи е било нещо обикновено и се е вършило безнаказано.

През 1960 г. горското стопанство започва да се занимава освен със залесяване и с дърводобив, като поема горите на Маказкото горско стопанство.

Първият директор на горското стопанство е Райдо Георгиев от гр. Хасково, който служи от 1946 г. до 1953 г., след което ръководството на стопанството се поема от Златко Димитров Златков от град Велинград от 1953 - 1956 г. От 1956 г. до 1965 г. назначен за директор Христо Драганов енев, който продължава да служи като такъв и в момента на експертизата.

Най-старите служители на стопанството които дълги години дават своя труд в полза на гората са Начо Атанасов Славчев, който служи в стопанството 35 години като

технически ръководител, Мюмюн Юмеров бригадир на горския разсадник Момчилград 35 години, Тенчо Иванов Андуров технически ръководител на обект 22 години по ЛКМ, Тодорка Одаджиева - чистачка от 24 години и лесовъдите Иван Мазгалов, Петко Георгиев Петков, Христо Робаров, Кънчо Георгиев, Димитър Камберов, Златко Балинов и много други.

Разпределението на земите на горското стопанство при първото устройство през 1956 г. е както следва: Залесени площи: а) от естествен произход - 246,9 ха., б) култури - 783.8 ха

, общо 25402.1

Незалесени площи от които: невъзобновени сечища - 47.2 ха; голини 26123; поляни - 15.8, редици 1801,4; ниви - 9.5

Всичко гори - площи в ха - 43399.3.

При първото устройство общата площ на стопанството (включително земите, предмет на техническия проект за борба с ерозията във водосборния басейн на язовир "Студен кладенец" 12727 ха е била 56 803.4 ха. Но в периода 1956 - 1970 г. са извършени значителни промени.

Предадени са общо 13776.9 ха на горските стопанства - Златоград и горско стопанство Кърджали и на поземления фонд.

Първите залесявания в стопанството започват през есента на 1948 г., с 15 горски надзиратели. Ежегодно първите години са залесявани по 2 000 дка нови гори. За целта има открити два разсадника в Момчилград и Чакаларово, където се произвеждат фиданки за нуждите на стопанството от следните видове: чер бор, бял бор, смърч, дугласка, ваймутов бор, акация, топола, скоруша, липа, шипка, елша и много други, които надминават два милиона.

Към края на експертния период през 1973 г. горското стопанство е имало по план да отсече 45260 кубически метра дървесина, а е отсякло 39845.

Наред с другите мероприятия в горското стопанство са организирани и 15 дребни диечови ловни стопанства с площ 76550 ха и едно едродивечово стопанство "Кирково - Чакаларово" с площ 6 000 ха. От едрия дивеч се срещат диви прасета, сърни, а от дребния - зайци, катерици, порово, лисици и чакали. От пернатия дивеч: яребици, кеклици, фазани, гълъби, гургулици, сойки, врани и други.

Горско стопанство Момчилград се създава през 1952 г. като поема стопанисването на горите в границите на цялата околия. Има открити два разсадника в Момчилград и Чакаларово, където се произвеждат фиданки за нуждите на стопанството от следните видове: чер бор, бял бор, смърч, дугласка, веймутов бор, акация, топола, скоруша, липа, шипка, елша и много други видове които надминават 7 милиона броя.

Към края на експертния период през 1977 г. горското стопанство е имало по план и по отчет да отсече 27,170 кубически метра плътна дървесина. През експертния период са построени и много баражи за укрепяване с противоерозионно значение, брегови плетчета, каменни прагчета, задръствания и други.

Наред с другите мероприятия в горското стопанство се организираха и 15 дребнодивечови ловни стопанства с площ 76 550 ха и едно едродивечови ловни стопанства с площ 76 550 ха, и едно едродивечово стопанство "Кирково - Чакаларово" с площ 6 000 ха. От едрият дивеч се срещат диви прасета, съпни, а от дребния зайци, катерици, порове, лисици и чакали. От пернатия дивеч: яребици, кеклици, фазани, окръжни разпореждания и много други във връзка с дейността на стопанството.

През периода 1978 - 1984 г. колективът на Горско стопанство Момчилград положи усилия за изпълнение на инженерния проект по лесокултурните мероприятия., дърводобива и други. Важен дял в осъществяване възпроизводството на горския фонд имат и горските разсадници в района на стопанството. При план за 1983 г. на широколистни фиданки 1245000 броя стопанството произведе 1464000 броя фиданки от 25 различни широколистни видове.

Ръководството на стопанството отделяше немалко внимание по опазването на горския фонд - това голямо национално богатство С всяка измината година има чувствителен напредък в опазването на горския фонд.

Плана по дърводобива се изпълнява успешно от всички горско технически участъци.

Освен лесокултурната, дърводобивната дейности, стопанството развива и друга дейност: Животновъдство - отглеждат се над 1000 броя овце и агнета. През 1983 г. стопанството даде 8 тона мляко при план да добие 5 тона или три повече, 1 тон вълна, агнешко месо и овче мляко.

През експертния период директор на стопанството е др. инж. Христо Енев и главен счетоводител Цоно Гергов.

Горско стопанство-Момчилград продължава своята стопанска дейност и след 1985 г.

Със заповед №82 от 10 апр. 1991 г. на Комитета по горите-София, Горско стопанство-Момчилград се преобразува в Държавно лесничество с предмет на дейност: горскостопанска, ловно и рибно стопанство, странична и селскостопанска дейност, лесоползване, проектиране, строителство, търговия, внос, износ, туризъм и услуги.

Със Заповед №313 от 21 окт. 1994 г. на Комитета по горите-София, Държавно лесничество-Момчилград се преобразува в Горско стопанство, като местен орган на ведомството на горите и непосредствено управление на Държавния горски фонд. Горско стопанство-Момчилград организира и осъществява възпроизводство, стопанисването, ползването, опазването и охраната на земите от Държавния горски фонд и запазва предмета си на дейност.

В настоящият период 1997 г., ръководител е инж. Стойчо Иванов Стоянов. В учредението престоят структурни промени.

Държавно лесничество - Момчилград е приемник на Горско стопанство Момчилград. Със Заповед №82 от 10 апр. 1991 година Горско стопанство Момчилград се преобразува в Държавно лесничество с предмет на дейност: Горско-стопанска,

ловно и рибно стопанство, странична и селско стопанска дейност, лесоползуване, проектиране, строителство, търговия, износ, туризъм и услуги.

Със Заповед №313 от 21 окт. 1994 година на Комитета на горите - София - Държавно лесничейство Момчилград се преобразува в Горско стопанство, като местен орган на ведомството на горите за непосредствено управление на Държавния горски фонд. Горско стопанство Момчилград организира и осъществява възпроизводството, стопанисването, ползването, опазването на земите от Държавния горски фонд и запазва предмета си на дейност.

Ръководител на Горското стопанство от 1991 година до 31 март 1997 година е инженер Николай Василев Янчев и от месец април 1997 година инженер Стойчо Иванов Стоянов. Главен счетоводител от 1992 година до 1997 година е Цоню Иванов Гергов и Атанас Недев Атанасов.

2.2. Историята на ДГС Момчилград, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали - 21](#)

[Фонд № 1282 // ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО ДЖЕБЕЛ \(2007-2011\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО ДЖЕБЕЛ / 2007 – 2009/

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО ДЖЕБЕЛ / 2009 – 2011/

Държавно лесничейство/ДЛ/ Джебел е създадено съгласно заповед № 539 от 10.07.2007 година на Началника на Национално управление на горите/НУГ/, считано от 03.09.2007 година, на което му е определен район на дейност съществуващия тогава горскостопански участък Джебел на Държавно лесничейство Момчилград. Седалището на ДЛ Джебел е било в гр.Джебел.

Районът на дейност на ДЛ Джебел обхваща цялата територия на Община Джебел, област Кърджали/49 землища/, с обща площ 14 988 ха, от които 14 460 ха – гори и земи от горския фонд/ 13 883 ха/ държавен горски фонд/ и 528 ха – гори върху земеделски земи.

Държавно лесничейство Джебел започва дейност със следната структура: - Директор и зам.директор - Гл.счетоводител - Старши лесничей – 1 и лесничей -1 - Пом.лесничей - 2 - Горски стражар – 10 - Счетоводител - Касиер – домакин - Зав.личен състав - Шофьор-механик - Чистач Числеността на персонала общо – 22 бр. Този състав се запазва през целия период на съществуване на предприятието.

В съответствие с приетия Закон за изменение и допълнение на Закона за горите през 2008 година, навсякъде в страната думата „лесничейство“ е заменена в „горско стопанство“. От 2009 година ДЛ „Джебел“ е преименувано Държавно горско стопанство /ДГС/ „Джебел“. Предприятието е на бюджетна издръжка с предмет на дейност: управление на държавния горски фонд, охрана и контрол върху горите и земите от горския фонд и извършване на свързаните с това дейности. През време на своето съществуване стопанството се развива успешно. Ежегодно отчита изпълнение на

годишните планови показатели с добри икономически резултати. През периоди 2008 г. до 2010 г. са залесени 107 декара нови горски насаждения.

Държавно горско стопанство „Джебел“ е било на ведомствено пряко подчинение на НУГ, ДАГ към Министерския съвет и РУГ Кърджали.

Със заповед РД 49-229 от 17.11.2010 година на Министъра на земеделието и храните, считано от 01.02.2011 година Държавно горско стопанство „Джебел“ се влива в Държавно горско стопанство „Момчилград“.

Директори на ДГС „Джебел“ са били: от основаването му до м.януари 2010 година- инж.Айхан Илми Мюмюн, от м.Януари 2010 г. до м.Август 2010 година инж.Цвятко Бисеров Чакъров и от м.Август 2010 година до м.Март 2011 година инж.Красимир Михайлов Иванов. Главен счетоводител през целия период е била Фахрие Мехмед Али.

2.3. Историята на ДГС Момчилград, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали - 21](#)
[Фонд № 442 // СЕКЦИЯ ПО УКРЕПВАНЕ ПОРОИЩАТА И ЗАЛЕСЯВАНЕ НА ГОРИТЕ - МОМЧИЛГРАД \(1947-1951\)](#)

История на фондообразователя/ биографични данни:

СЕКЦИЯ ПО УКРЕПВАНЕ ПОРОИЩАТА И ЗАЛЕСЯВАНЕ НА ГОРИТЕ - МОМЧИЛГРАД (1947-1951)

През 1947 г. съгласно чл. 38 от Закона за горите 3-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му на 16 ян. 1947 г., протокол № 7, обнародвано в Държавен вестник брой 16 от 22 януари 1947 г. са се образували подразделения на обединеното горско стопанско предприятие "Държавни гори" по места върху началата на самоиздръжка, без да се регистрират като юридически личности.

Въз основа на това постановление е открита Момчилградската секция за укрепяване на пороищата и залесяване на горите гр. Момчилград от 1 ян. 1948 г.

Основната дейност и задача на секцията е била следната:

а) Производството на фиданки, залесно укрепяване - залесяване, подмладяване, отглеждане на културите и подготовка на почвата.

Тези задачи секцията, подкрепета от днешната социалистическа държава е изпълнявала добре.

На 1 ян. 1952 г. се учредява днешното Държавно горско стопанство, което освен другите функции, които му били възложени, поема и дейността на секцията за укрепяване на пороищата и залесяване в гр. Момчилград и последната прекратява дейността си.

Историята на ДГС/ДЛС от област Кърджали, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Кърджали - 21](#)

[Фонд № 33 // ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ КЪРДЖАЛИ \(1945- \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

РАЙОННА ДИРЕКЦИЯ НА ГОРИТЕ ХАСКОВО - ГОРСКО СТОПАНСТВО
КЪРДЖАЛИ (1945-1951)

ГОРСКО ПРОМИШЛЕНО ПРЕДПРИЯТИЕ ХАСКОВО - КЪРДЖАЛИ (1952-1960)

ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ КЪРДЖАЛИ (1960-1966)

РАЙОННА ДИРЕКЦИЯ НА ГОРИТЕ КЪРДЖАЛИ (1966-1970)

РАЙОННА ДИРЕКЦИЯ ПО ДЪРВОДОБИВ КЪРДЖАЛИ (1970-1973)

ГОРСКОПРОМИШЛЕН КОМБИНАТ КЪРДЖАЛИ (1973-1976)

ГОРСКОСТОПАНСКИ КОМБИНАТ КЪРДЖАЛИ (1976-1989)

ДЪРЖАВНА ФИРМА "БРЕЗИТЕ" КЪРДЖАЛИ (1989-1991)

РАЙОННА ДИРЕКЦИЯ НА ГОРИТЕ КЪРДЖАЛИ (1991-)

Районна дирекция на горите със седалище гр. Хасково съществува от времето 1945 до 1951 г. Ръководила е и е действала в района на Хасковски окръг с подчинените на нея горски стопанства в гр. Свиленград, Ивайловград, Крумовград, Момчилград, Златоград, Маказа, Кърджали и село Славяново. Районна дирекция на горите е била под ръководството на Предприятие "Държавни гори"-София.

Създаването на дирекция на горите съвпада непосредствено след 9. IX. 1944 г. Задачите на Дирекцията са били: правилно да се охраняват държавните гори, експлоатацията на горите и залесяване. Дирекцията на горите изпълнява горните задачи до 1951 г. През месец октомври 1951 г. Министерски съвет излиза с указ публикуван с Известие №76 за разделяне на Дирекцията на горите и нейните подразделения на две-Управление на Горските стопанства към Министерския съвет и Горско промишлено предприятие към Министерството на тежката промишленост.

До 1951 г. Дирекцията на горите се е ръководила от Началник на Дирекцията, а след 51 г. от Директор, назначавани от Съответните вишестоящи предприятия София. Към същите били назначавани счетоведители, които се назначавали от София. Директора на промишленото предприятие е издавал заповеди за назначаване на всички служители в Горскопромишлените стопанства в Крумовград и Чорбаджийско. Началника на Дирекцията е давал Същите Заповеди в Района на Дирекцията за стопанствата, които се намират в същата.

През месец юли 1963 г. към бившето Окръжно управление на горите Кърджали се включиха горските стопанства Хасково, Харманли и Свиленград.

От 1 окт. 1966 г. Окръжно управление на горите се преименува на районна дирекция на горите на същата територия-Кърджалийски и Хасковски окръзи с непроизводствени зелени горски стопанства в градове Ардино и Кърджали и дърводобивни в градовете-Момчилград, Крумовград, Черничево, Ивайловград, Свиленград, Харманли и Хасково. Горско стопанство Черничево има и селскостопанска дейност от бившето ТКЗС с район в селата-Черничево, Благун, Тинтява, Чукурите и Горни Юруци.

Променено е длъжностното наименование от Началник на Районна Дирекция на Горите (РДГ) на Районен директор.

Окръжно управление на горите е създадено с постановление №28 на Министерския съвет от 29 януари 1960 г., публикувано в Държавен вестник брой 10 от 2 февруари 1960 г.

Целите и задачите на Окръжно управление на горите-Кърджали са били: стопанисването на горите, охрана на горите, охрана на полезния дивеч и риба, снабдяването на населението с гориво и дървени материали. То се е ръководило от Министерството на горите и горската промишленост, поддържало е преки връзки с всички учреждения, предприятия и организации в страната. Окръжно управление на горите е ръководило и всички горски стопанства: Кърджали, Момчилград, Ивайловград, Черничево, Аврен, Крумовград, Хасково, Харманли и Свиленград.

При управлението са били създадени следните служби: счетоводство, планова служба, Труд и работна заплата, залесяване, деловодство. Същите служби са се заемали от: Станка Николова Антонова-главен счетоводител, Златка Мирчева Радева-счетоводител, Иван Илиев Динков-Началник на прановия отдел, Тонка Славова Ангелова по залесяването и радка Вълчева Стоилова-деловодител.

Начело на Управлението като Директор е бил инженер Лазар Николов Кърпачев, назначен от Министерството на горите и горската промишленост. Същият е награден с орден "Червено знаме" с Указ №418 от 15 април 1969 г. Служители като: Заместник-директор Вълчо Георгиев Василев, награден с Указ №248 от 2 април 1965 г. със сребърен орден и с Указ №418 от 15 април 1969 г. с орден "Червено знаме".

Създадените служби са действали от откриването на Управлението до Закриването му през 1972 г.

Управлението е закрито през 1972 г. Наследник на неговата дейност е станал Горския промишлен комбинат-Кърджали, който е приел неговите активи и пасиви.

Горско стопански комбинат - Кърджали е създаден с Постановление №28 на Министерския съвет от 29 януари 1960 г. с първоначално наименование Окръжно Управление на горите. постановление №28 е публикувано в Държавен вестник бр. 10 от 2 февруари 1960 г. и препис от него се прилага към настоящата историческа справка.

По-късно с Постановление на Министерски съвет №49 от 8 октомври 1966 г. Окръжно управление на горите се преименува в Районна дирекция на горите, а с

разпореждане №590 от 16 дек. 1970 г. на Комитета за стопанска координация и във връзка с Постановление №27 на Министерски съвет от 20 ноем. 1970 г. се преименува в Районна Дирекция по дърводобива.

С разпореждане №40 на Бюрото на Министерски съвет от 26 февруари 1973 г. предприятието се именува Горскопромишлен комбинат-Кърджали.

Считано от 1 юли 1976 г. с Разпореждане №134 от 26 юли 1976 г. на Министерския съвет публикувано в Държавен вестник брой 73/14 септ. 1976 г., наименованието е Горскостопански комбинат - Кърджали.

Целите и задачите на комбината са били: стопанисване, охрана и защита на горите, охрана на полезния дивеч и рибата, снабдяване на населението с дърва за огрев и дървен строителен материал, създаване на нови гори, отглеждане и стопанисване на създадените култури и млади горски насаждения. По селскостопанската дейност основната цел е била изпълнението на държавната планова задача за производство на растителна и животинска продукция. Страничната дейност се развиваше на базата за по-пълно използване на наличната техника и организация на труда, създаване на рентабилно производство и извършване услуги на населението.

Комбината се е ръководил от Министерството на горите и горската промишленост, поддържал е преки и писмени връзки с редица учреждения.

Горскостопанския комбинат е ръководил всички горски стопанства на територията на Кърджалийски, Хасковски окръг: Ардино, Кърджали, Момчилград, Крумовград, Черничево (до закриването му), Ивайловград, Свиленград, Харманли, Хасково, Районна ремонтна работилница.

При Комбината са били създадени следните отдели: Производствено-стопански, Стопанисване на горите, Финансово-счетоводен, Планово-икономически, Труд и работна заплата, Странична и селскостопанска дейност, Механизация, Материално-техническо снабдяване, Административна служба.

Отделите са оглавявани от: Производствен отдел-до 1979 г. от инженер Колю Канев Сидеров-заместник-главен Директор, а след това от инженер Александър Тодоров Тодоров

В отдела по стопанисване на горите са работили инженер Вълчо Георгиев Василев, като Заместник-главен директор, инженер Иван Георгиев Хаджи Димитров, инженер Георги Крумов Кацаров, инженер Тонка Славова Ангелова, инженер Кирил Иванов Христов и инженер Иван Стоянов Иванов.

Ръководител на Комбината е бил Главния директор инженер Лазар Николов Кърпачев, назначен от Министерството на горите и горската промишленост, който оглавява Комбината от създаването му. За големи заслуги в развитието на горското стопанство в Кърджалийски окръг и главно за създаването на 1 милион декара нови гори е удостоен със званието "Заслужил лесовъд" с Указ №542 от 27 март 1981 г. Наградени са още: Вълчо Георгиев Василев-заместник главен директор с орден "Червено знаме на труда" Указ №418 от 25 април 1969 г., Колю Канев Сидеров-заместник-главен директор с народен орден на труда "Златен" Указ №1065/1 април 1983 г. Александър Тодоров Тодоров-заместник-главен директор с Народен орден на

труда "Сребърен"-Указ №1065/1 април 1983 г. Георги Крумов Кацаров-главен специалист по стопанисване - с народен орден на труда "Сребърен" Указ №1065/1 април 1983 г., Горскостопански комбинат-Кърджали с орден "Червено знаме на труда"-Указ №542 от 27 март 1981 г.

Горскостопанския комбинат е наследил дейността на бившите: Окръжно управление на горите, Районна дирекция на горите, Районна дирекция на дърводобива, Горскопромишления комбинат-Кърджали, като е приел активите и пасивите им.

С разпореждане № 134 от 26 юли 1976 г. на Министерския съвет Горскопромишлен комбинат - Кърджали се преименува в Горско стопански комбинат - Кърджали и продължава своята стопанска дейност и след 1985 г.

Той се ръководи от Комитета на горите към Министерския съвет.

Горско стопански комбинат - Кърджали ръководи всички Горски стопанства на територията на бившите Кърджалийски и Хасковски окръзи, а именно: Кърджали, Ардино, Ивайловград, Крумовград, Момчилград, Свиленград, Хасково, Харманли, Държавно ловно стопанство "Соколите" гр. Кърджали и Районна ремонтна работилница в гр. Кърджали.

Ръководител на учреждението до 1986 г. е инж. Лазар Николов Кърпачев, а от 1987 г. инж. Кольо Канев Сидеров до края на експертния период.

Главен счетоводител през целия експертен период от апр. 1985 г. до декември 1988 г. е Атанас Петков Георгиев.

През експертния период се наблюдава промяна в структурата на управлението

С Решение № 76 от 10. 07. 1989 година на Окръжния съд гр. Кърджали се регистрира ДФ "Брезите" с държавно имущество която приема актива и пасивите на прекратения "Горско стопански комбинат" (ГСК) с предмет на дейност: Лесокултурна дейност, стопанисване на горите, дърводобив, ловно, рибно и селско стопанство, строителство, природозащитна дейност събиране и преработване на диворастващи продукти - Основна сфера на дейността - Горско стопанство и дърводобивна промишленост.

С Заповед № 81 от 09. 04. 1991 година на комитета по горите при МС се образува считано от 15 април 1991 година "Районна дирекция по горите" (РДГ) гр. Кърджали като регионален орган за провеждане на държавната политика за управление и развитие на горското, ловното и не промишленост на рибното стопанство и държавен контрол по стопанисване, опазване, охрана на горите, рибата и дивеча.

Районната дирекция ръководи всички държавни лесничейства на територията на Хасковски и Кърджалийски окръзи а именно: Държавни лесничейства - гр. Ардино; гр. Кърджали; гр. Момчилград; гр. Крумовград; гр. Ивайловград; гр. Харманли; гр. Хасково. Държавна дивечовъдна станция с. Женда, Районна ремонтна работилница гр. Кърджали. През експертния период гл. директор е Колю Канев Сидеров и гл. счетоводител Севдалина Велкова Минчева.

Изготвил: Емил Комитов, лесоинженер „Горска икономика и горска сертификация“ при ЦУ на Южноцентрално държавно предприятие, гр. Смолян